

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Український Народний Союз, видавець „Свободи“, святкує своє 125-річчя

Рік 126, ЧИСЛО 50, П'ЯТНИЦЯ, 13 ГРУДНЯ 2019 РОКУ

1893

Vol. 126, No. 50, FRIDAY, DECEMBER 13, 2019

\$2.00

Шлях до миру в Україні

Світовий Конгрес Українців 10 грудня надіслав до „Свободи“ вміщену нижче заяву з приводу зустрічі у Парижі провідників України, Росії, Франції та Німеччини.

У понеділок, 9 грудня, у Парижі пройшли переговори „Нормандського формату“ з участю лідерів України, Росії, Франції та Німеччини. Увага світового українства була прикута до цієї зустрічі, а суспільство активно долучилося до формування вимог порядку денного. Світовий Конгрес Українців (СКУ) підтримав мирний процес кампанією „Підтримай Україну“ та „СТОП російській агресії“, а також провів серію маніфестацій та зустрічей на підтримку України в усьому світі, та, зокрема, в Парижі з участю Президента СКУ Павла Грода.

Основними результатами переговорів, відповідно до Загальних узгоджених висновків, стали, зокрема, заходи зі стабілізації

(Закінчення на стор. 3)

Висновки Паризької зустрічі в Нормандському форматі

Офіційне інтернет-представництво Президента України подало 10 грудня загальні узгоджені висновки Паризького саміту в Нормандському форматі 9 грудня 2019 року, а також коментарі Президента Володимира Зеленського з приводу зустрічі.

Президент Французької Республіки, канцлер Федеративної Республіки Німеччина, президент Російської Федерації та президент України зустрілися сьогодні в Парижі. Мінські домовленості (Мінський протокол від 5 вересня 2014 року, Мінський меморандум від 19 вересня 2014 року та Мінський комплекс заходів від 12 лютого 2015 року) продовжують слугувати основою роботи Нормандського формату, держави – члени якого віддали їм повну імплементацію. Вони наголошують на загальному прагненні до сталого й всеохопної архітектури довіри та безпеки у Європі, заснованій на принципах Організації Безпеки і Співробітництва в Європі (ОБСЕ), для якої вре-

Учасники зустрічі в Нормандському форматі 9 грудня в Парижі (зліва): Президент України Володимир Зеленський, Канцлер Федеративної Республіки Німеччина Ангела Меркель, Президент Французької Республіки Емануель Макрон, Президент Російської Федерації Володимир Путін. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

гулювання конфлікту в Україні є одним із низки важливих кроків.

На цій основі вони вирішили таке:

1. Невідкладні заходи зі стабілізації ситуації в зоні конфлікту:

Сторони віддали повній та всеохопній імплементації режиму припинення вогню, підкріпленого ре-

лізацією всіх необхідних заходів з підтримки режиму припинення вогню до кінця 2019 року. Вони підтримають розробку та імплементацію оновленого плану з розмінування на основі рішення Тресторонньої контактної групи (ТКГ)

(Закінчення на стор. 4)

Семінарія св. Василя Великого відзначила 80-ти ліття

Мирослава Роздольська

СТЕМФОРД, Конектикат. – 3 Молебня до Матері Божої 19 жовтня розпочалося святкування 80-ліття Колегії-семінарії св. Василя Великого, який у співслужінні з Єпископом Стемфордської єпархії Павлом Хомницьким, Владикою-емеритом Василем Лостеном та Владикою Іваном Бурою відправляли отці, яких зростила ця семінарія, та які мали честь очолювати її.

У своїй проповіді ректор семінарії у 2014-2018 роках о. Роман Малярчук наголосив, що, починаючи з 1939 року і до сьогодні Колегія-семінарія св. Василя Великого несе світло віри через своїх питомців, які стають священиками. А це понад 150 священиків і шість єпископів. Тут формувались кадри духовних провідників для Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) – духовна національна еліта, серед представників якої були перший Глава УГКЦ після виходу її з підпілля у 1990 році Кардинал Мирослав Любачівський, який у 1980-их роках був духівником семінаристів, Патріярх УГКЦ Кардинал Любомир Гузар, який став одним з

Семінаристи Колегії св. Василя з Владикою Павлом Хомницьким та ректором семінарії о. д-ром Богданом Тимчишиним. (Фото: Назар Дмитерко)

найбільших національних і духовних авторитетів України і для якого семінарія була альма-матір'ю. Він закінчував її разом з Владикою Василем, який, ставши єпис-

копом, майже 30 років очолював Стемфордську єпархію.

Історія цього унікального українського релігійного, освітнього і культурного центру в Америці бере

початок з 1933 року, коли Єпископ Константин Богачевський з валізою зібраних у церквах по долару грошей приїхав до Стемфорду і купив посілець за 50 тис. дол. на території маєтку Квінтардів. І вже через рік на відкриття середньої школи сюди з Нью-Йорку прибув цілий потяг українців, які з'їхалися з усіх дальших і ближчих куточків Америки. Понад 10-тисячна процесія пройшла містечком до місця, де постала перша в Америці українська школа, бо, як писав тоді Владика Константин, українці мусять мати свою освічену еліту, своїх духовних і громадських провідників у діаспорі.

Першої хвилі емігранти, хоч самі були малограмотні, всіма силами свідомо підтримали його. У 1938 році Владика Константин поставив перед громадою нове завдання: заснування національної Української Католицької Колегії-семінарії. І вже через рік, як акредитований заклад гуманітарних наук, семінарія відкрила двері для своїх вихованців. Поставши напередодні Другої світової війни і про-

(Закінчення на стор. 14)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ МВФ узгодив позику Україні

КИЇВ. – Міжнародний Валютний Фонд (МВФ) та Україна домовились про нову трирічну програму кредитування у розмірі близько 5.5 млрд. дол. Про це стало відомо 7 грудня після телефонної розмови Президента Володимира Зеленського з директоркою-розпорядницею МВФ Крісталиною Георгієвою. Програму фінансування ще має затвердити керівництво МВФ та Виконавчий комітет. А реальне надання фондів залежатиме від виконання низки попередніх умов: зміцнення верховенства права, удосконалення чесної судової системи та зменшення ролі особистих інтересів в економіці. Необхідно захистити успіхи, досягнуті у очищенні банківської системи та повернути платникам податків значні суми від санації банків. К. Георгієва похвалила українську владу: „Я високо оцінила вражаючий прогрес, який президент та його уряд досягли за останні кілька місяців у просуванні реформ та продовженні раціональної економічної політики“. (BBC)

■ Відкрили виставку про Армію УНР

ЧЕРНІГІВ. – 6 грудня в обласному молодіжному центрі відкрили виставку „Від борців за волю – до захисників України: Чернігівщина“, яка розповідає про Перший зимовий похід Армії Української Народної Республіки (УНР) під проводом Михайла Омеляновича-Павленка та героїв сучасної російсько-української війни на сході України. Перший зимовий похід Армії УНР окупованою військами Червоної та Добровольчої армій територією розпочався 6 грудня 1919 року і був досить успішним. За весь рейд вояки УНР пройшли 2,500 кілометрів, провели понад 50 успішних боїв. („Укрінформ“)

■ Перепоховали вояків УПА

ДУБЛЯНИ, Львівська область. – 6 грудня, в День Збройних Сил України, на сільському кладовищі урочисто перепоховали чотирьох невідомих вояків УПА. Останки українських воїнів були віднайдені фахівцями меморіально-пошукового центру „Доля“ на околиці лісу біля Дублян. У наступному році пошукові роботи будуть продовжені. („Укрінформ“)

■ Пожежа в Одеському коледжі

ОДЕСА. – 4 грудня на третьому поверсі Одеського коледжу економіки, права та готельно-ресторанного бізнесу виникла пожежа. Загибло 12 людей, невідомою залишається доля восьми осіб. Під час пожежі постраждали загалом 30 осіб. 7 грудня в Одесі поховали викладачку математики та інформатики Ганну Бортюк, яка кілька разів входила в палаючий будинок, рятуючи студентів, але не повернулася з будівлі. В селі Новомиколаївці попрощались з 16-річною студенткою Ксенією Бабенко, яка стрибнула з вікна п'ятого поверху будівлі, намагаючись врятуватися від вогню. 9 грудня похований рятувальник Сергій Шатохін. В Україні оголосили жалобу через пожежу в коледжі. („Укрінформ“)

■ Загинули два полковники

КИЇВ. – 1 грудня в штабі Операції об'єднаних сил повідомили, що полковники Денис Волочаєв та Дмитро Каплунов підірвалися на вибухових пристроях у Донецькій області, коли протидіяли диверсійно-розвідувальній групі підтримуваних Росією бойовиків, яка намагалася проникнути в тил українських військових. Обидва були бійцями Центру спеціальних операцій Служби Безпеки України (СБУ). 3 грудня Президент України Володимир Зеленський присвоїв полковникам звання Героя України з удостоєнням ордена „Золота Зірка“. 4 грудня біля будівлі СБУ у центрі Києва відбулася церемонія прощання з Д. Волочаєвим. Тіло його колеги Д. Каплунова досі у руках бойовиків. Український журнал „Cosmopolitan“ повідомив про звільнення заступника головного редактора Євгенії Пліхіної через образливий допис про похорон Д. Волочаєва. (Радіо Свобода)

Опозиція у Верховній Раді „занепокоєна“ згодою Зеленського на „формулу Штайнмаєра“

Радіо Свобода

Опозиційні партії у Верховній Раді „занепокоєні“ згодою президента України Володимира Зеленського на „формулу Штайнмаєра“ під час зустрічі лідерів „Нормандської четвірки“.

„Все ж продовжує турбувати „формула Штайнмаєра“, яку тепер погодила Україна. Україна протягом часу з попередньої зустрічі не погоджувалася на цю формулу, але президент взяв на себе цю відповідальність“, – написала народний депутат від „Європейської Солідарності“ Івана Климпуш-Цинцадзе.

Провідник „Батьківщини“ Юлія Тимошенко заявила, що вітає відновлення діалогу на міжнародному рівні в „Нормандському форматі“.

„Разом з тим, викликає занепокоєння, що вперше в історії роботи „Нормандського формату“ на рівні президента України легітимізовано „формулу Штайнмаєра“, яка стає основою для подальших дій. Також уперше в офіційному комюніке переговорів зафіксоване прагнення надати особливий статус окупованим територіям не на тимчасовій, а на постійній основі“, – написала Ю. Тимошенко.

Лідер парламентської фракції „Голос“ Сергій Рахманін, зі свого боку, заявив, що його політична сила голосуватиме проти продовження дії закону про особливий статус Донбасу.

Водночас народний депутат від „Опозиційної платформи – За життя“ Сергій Львовичкін очікує, що рішення „Нормандської четвірки“ будуть реалізовані.

9 грудня у Парижі лідери Франції, Німеччини, України та Росії домовилися, що до кінця

Президент України Володимир Зеленський під час спілкування з журналістами у Парижі. (Фото: Офіс Президента України)

року Київ та Москва проведуть обмін утримуваними особами за формулою „всіх на всіх“ до 31 грудня. Вони підтримали повне припинення вогню на сході України, яке має розпочатися до кінця 2019 року.

Крім того, лідери країн „нормандської четвірки“ вважають за необхідне інкорпорувати „формулу Штайнмаєра“ в українське законодавство.

Після зустрічі президент України Володимир Зеленський заявив, що закон про особливий статус Донбасу може бути продовжений ще на рік.

Канцлер Німеччини Ангела Меркель повідомила, що сторони домовилися знову зустрітися через чотири місяці, щоб, серед іншого, обговорити місцеві вибори на нині окупованій частині Донбасу.

Росію відсторонили від міжнародних спортивних змагань на чотири роки

ВВС

МОНРЕАЛЬ. – Всесвітнє антидопінгове агентство (ВАДА) 9 грудня визнало Російське антидопінгове агентство таким, що не відповідає міжнародному кодексові.

Відповідно до стандартів ВАДА, якщо національне агентство втрачає статус, країна фактично позбавляється права проводити будь-які міжнародні змагання, тому у наступні чотири роки Росія не зможе брати участь в Олімпіадах і на чемпіонатах світу. Також Росія не може приймати великі міжнародні турніри.

Це означає, що російський прапор та гімн не будуть дозволені на таких змаганнях, як Олімпіада в Токіо у 2020 році та Чемпіонат світу з футболу в 2022 у Катарі.

Однак російські спортсмени, які зможуть довести свою непричетність до допінгових скандалів, зможуть виступити під нейтральним прапором.

Попри нинішню заборону, збірна команда Росії з футболу має право грати на Євро-2020, де одне з міст проведення змагань – Санкт-Петербург. Це пов'язане з тим, що ВАДА не вважає Союз Європейських Футбольних Асоціацій (УЕФА) організатором найголовніших заходів. Тепер у Росії є 21 день, щоб подати апеляцію.

Рекомендації комітету ВАДА ґрунтуються на даних перевірки, що розкрила маніпуляції з даними Московської антидопінгової лабораторії. Росію звинувачують у знищенні дока-

Карикатура Сергія Елкіна („Німецька хвиля“) про те, хто спалив олімпійські мрії росіян.

зів того, що співробітник лабораторії міг допомагати приховувати дані, які підтверджують вживання допінгу російськими спортсменами у 2014-2015 роках.

На цей період припадають Олімпійські зимові ігри в Сочі у 2014 році, коли росіяни виграли 33 медалі, 13 з яких були золотими.

Президент Росії Володимир Путін тему допінгу не коментував. Прем'єр Дмитро Медведєв в інтерв'ю російським телеканалам порівняв те, що трапилося, „з нескінченним російським серіалом“. Міністер закордонних справ Сергій Лавров, коментуючи розслідування ВАДА, заявив, що Росію намагаються поставити „у ситуацію звинуваченої“.

Генеральна Асамблея ООН закликала Росію вивести війська, припинити окупацію Криму

Генеральна Асамблея ООН ухвалила резолюцію, яка закликає Російську Федерацію вивести свої війська з Кримського півострова та припинити тимчасову окупацію території України.

Про це повідомляє Постійне представництво України при ООН на сторінці в „Фейсбук”. Зазначається, що за відповідну резолюцію проголосували 63 країни, проти – 19. Співавторами документу стали 39 держав.

У резолюції міститься вимога до Росії як держави-окупанта вивести свої війська з Кримського півострова та припинити окупацію території України.

Також, в ООН закликають РФ повернути Україні військове обладнання та озброєння, вилучене з трьох кораблів ВМС України – „Бердянськ”, „Нікополь” та „Яни Капу”.

При цьому резолюція ООН позитивно оцінює звільнення Росією 24 українських моряків з вищезгаданих кораблів, однак, наголошує на необхідності продовження переговорів з метою повернення усіх незаконно затриманих громадян України.

Також резолюція ООН наголошує на неправомірному використанні ядерної інфраструктури на українському півострові.

Також встановлюється факт про те, що посилення російської військової присутності та перешкоджання навігації в регіоні Чорного й Азовського морів негативно впливає на соціально-економічну ситуацію в прибережних регіонах.

Окрім цього, резолюція ООН рекомендує іноземним державам, міжнародним організаціям та установам утримуватися від візитів до тимчасово окупованих територій без погодження з Україною.

Як повідомляв УНІАН, раніше в Міністерстві закордонних справ України заявили, що оновлений проект резолюції Генасамблеї ООН „Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі, Україна” – це важливий елемент деокупації півострова.

УНІАН

Нові назви проспектів залишаються

КИЇВ. – Шостий апеляційний адміністративний суд 9 грудня скасував рішення Окружного адміністративного суду Києва, який 25 червня відмінив рішення Київської ради перейменувати проспекти Московський та Ватутіна й визнав законним перейменування і появу в Києві проспектів Степана Бандери та Романа Шухевича.

Проти перейменування виступали Антифашистська правозахисна ліга та Єврейська правозахисна група. Обидві організації засновані колишньою депутаткою від Партії Регіонів Іриною Бережною (загинула в аварії у серпні 2017

року), її матір'ю Оленою Бережною, а також її громадянським чоловіком Борисом Фуксманом. До противників перейменування приєдналися також організації „Ветерани праці – діти війни”, Київська міська організація ветеранів України, Інститут правової політики і соціального захисту ім. Ірини Бережною, який очолює О. Бережна.

Відповідача, яким є Київська рада, на процесі підтримали партія „Свобода” й Український Інститут національної пам'яті (ініціатори перейменувань), а також Мистецький центр „Локація”.

ВВС

Шлях до миру...

(Закінчення зі стор. 1)

ситуації на фронті російської війни проти України а саме повна та всеохопна імплементація режиму припинення вогню до кінця 2019 року; розробка та імплементація оновленого плану з розмінування; створення трьох додаткових ділянок розведення з метою розведення сил і засобів до кінця березня 2020 року; звільнення та обмін утримуваних осіб, пов'язаних з конфліктом, до кінця року на основі принципу „всіх на всіх”, починаючи з „усіх встановлених на всіх встановлених”; досягнення протягом 30 днів домовленості в рамках Тресторонньої контактної групи (ТКГ) про нові пункти пропуску через лінію розмежування; безпечний і надійний доступ на всій території України для Спеціальної Моніторингової Місії (СММ) Організації Безпеки і Співробітництва в Європі для повного виконання її мандату.

Сторони також узгодили низку заходів з імплементації політичних положень Мінських угод, в тому числі, необхідність інкорпорації „формули Штайнмаєра” в українське законодавство згідно з версією, узгодженою нормандською четвіркою та ТЛГ, та зацікавленість у досягненні домовленостей щодо правових аспектів Закону про особливий порядок місцевого самоврядування (про особливий статус) окремих районів Донецької та Луганської областей.

Наступний саміт очільники країн погодилися провести за чотири місяці, а протягом цього часу триватиме робота дипломатів та політичних радників для виконання цих домовленостей.

Зустріч „Нормандського формату” в грудні стала наступним кроком у мирних переговорах. СКУ підтримує президента України в пошуку доріг до миру і закликає президента це робити в рамках червоних ліній і втриманні української позиції. Водночас СКУ знову наголошує на важливості збереження міжнародної коаліції підтримки України та протидії російській агресії, та закликає міжнародну спільноту дотримуватися чіткої та однозначної позиції про те, що:

1) Жодні вибори не можуть відбуватися на окупованих Росією територіях Донецької та Луганської областей до тих пір, поки всі росій-

ські війська, найманці, зброя та матеріальні засоби не будуть виведені з української території, поки Україна не поверне повну контроль української території на українсько-російському кордоні, поки не пройде достатній період нормалізації для відтворення демократичних інститутів, та поки вимушені переселенці з Донбасу не зможуть мирно повернутися до своїх домівок.

2) Визначений Конституцією України стратегічний курс України щодо євроатлантичної інтеграції та НАТО є незворотним та незмінним.

3) Міжнародні санкції проти Росії повинні бути посилені та розширені, поки Росія не деокупує суверенну українську територію Криму та частини Донецької та Луганської областей.

4) Не може бути жодних прямих переговорів з лідерами підконтрольних Росії терористичних організацій так званих Донецької та Луганської народних республік („ДНР” та „ЛНР”).

5) Росія повинна нести повну відповідальність за відбудову розбитої війною України, та виплату репарацій всім постраждалим від війни проти України та від збиття малайзійського літака рейсу МН17.

„Якщо б Росія справді прагнула миру, ніколи би війни взагалі не було. Ми стурбовані тим, що учасники зустрічі Франція та Німеччина не визнали факту відповідальності Росії за збройну агресію на Донбасі та окупацію Криму. Тож СКУ хотів би нагадати світові, що Росія є країною-агресором, а отже має нести відповідальність за виконання домовленостей мирних переговорів. СКУ знову наголошує на неможливості прямих переговорів України з представниками терористичних організацій ЛНР та ДНР, а також на необхідності посилення міжнародних санкцій поки Росія не деокупує суверенну територію України Криму та частини Донецької та Луганської областей. Мир в Україні є важливою передумовою миру та безпеки в Європі, і безпекові рішення повинні передувати політичним домовленостям.

СКУ продовжуватиме глобальну кампанію підтримки України та протидії російській агресії, яку ми оголосили напередодні саміту в Парижі. Закликаємо всіх українців та друзів України підтримати наступні кроки до миру, а міжнародну спільноту – визнати відповідальність Росії як агресора” - зазначив Президент СКУ П. Ірод.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Слухання в США сприяють Україні

ВАШІНГТОН. – Слухання в Конгресі США щодо імпичменту Президента США сприяють просуванню інформації про Україну у світі. Про це 4 грудня заявив професор Ратгерського університету (Нью-Джерзі), історик і політолог Тарас Гунчак: „Цілий світ тепер знає, де Україна. А раніше в Америці про неї мало хто щось знав. Як бачимо, нерозсудливість [Дональда] Трампа принесла й щось добре”. Так вважають також колишній викладач Київського Національного авіаційного університету Володимир Доценко, який живе у Нью-Йорку, представник Українського Конгресового Комітету Америки Андрій Добрянський. („Укрінформ”)

■ В Україні діє нова митниця

КИЇВ. – 8 грудня в Україні офіційно почала працювати нова Державна митна служба України. 18 грудня 2018 року Кабінет Міністрів прийняв рішення про утворення Державної податкової (ДПС) та Державної митної служб (ДМС) шляхом реорганізації Державної фіскальної служби. 6 березня 2019 року уряд затвердив положення про ДПС і ДМС. У конкурсі на посаду голови Державної митної служби переміг перший заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі Максим Нефьодов. 24 жовтня був розпочатий процес зі створення регіональних підрозділів Держмитслужби, в результаті якого кількість митниць в Україні скоротилась з 26 до 16. („Укрінформ”)

■ Філарет буде боротися за УПЦ КП

КИЇВ. – 6 грудня Почесний патріарх України Філарет звернувся до Митрополита Епіфанія та Священного Синоду Православної Церкви України з подякою за те, що на своєму засіданні 5 грудня вони залишили його пожиттєво проживати в приміщенні Київської Патріархії і служити у Володимирському соборі. Він сказав, що боротиметься за збереження Української Православної Церкви Київського Патріархату (УПЦ КП) до останнього. 7 грудня Митрополит Епіфаній сказав, що УПЦ КП вже як такої немає, оскільки вона лягла в основу єдиної помісної, уже визнаної Православної Церкви. Лише одиниці, можливо, з десяток парафій у різних областях України заявили підтримку позиції Філарета і ще не перереєструвались. („Укрінформ”)

■ Вбили за українську мову

БАХМУТ, Донецька область. – 8 грудня у місті прощалися з добровольцем Артемом Мирошниченком, який помер у лікарні від травм, яких зазнав унаслідок жорстокого побиття. 29 листопада він зазнав тяжких травм, після низки складних операцій перебував у реанімації і 5 грудня помер. Активіста побили підлітки за те, що він відповів їм українською мовою. („Укрінформ”)

■ Син Порошенка став аграрієм

КИЇВ. – 9 грудня п'ятий президент Петро Порошенко вийшов із засновників агропромислової компанії „Укрпромінвест-Агро”, її кінцевим бенефіціаром став його старший син Олексій Порошенко. Зміна власників відбулася 31 жовтня. Агропромислова компанія „Укрпромінвест-Агро” спеціалізується на виробництві цукру і борошна та тваринництві. Земельний банк – 120 тис. гектарів в шести областях України. О. Порошенко також став бенефіціаром низки підприємств, які входять до групи (Акційне товариство „Поділля”, товариства з обмеженою відповідальністю „Зоря Поділля”, Вінницький комбінат хлібопродуктів ч. 2, „Мас-Агро”, „Правобережне” і „Прогрес-НТ”, агрофірми „Дніпроагролан” та „Іванківці”. Раніше власником цих активів був П. Порошенко. Раніше корпорація „Roshen” підтвердила інформацію про те, що П. Порошенко перереєстрував частину свого кондитерського бізнесу „Roshen” на О. Порошенка. („Українська правда”)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Пентагон мав сумніви про війну

ВАШІНГТОН. – Газета „Вашінгтон Пост” повідомила 9 грудня, що Пентагон роками сумнівався в доцільності воєнної стратегії США в Афганістані. Газета отримала тисячі документів від урядового Інспекторату для перебудови Афганістану, в яких проведено інтерв'ю понад 600 осіб. США почали воєнні дії в Афганістані в 2001 році і скинули талібанських провідників після того, як вони відмовилися видати членів екстремістської організації „аль-Каїда”, яка провела напад 11 вересня на Світовий Торговельний Центр і Пентагон. Досі близько 2,400 військовослужбовців США загинули в Афганістані, а тисячі були поранені. („Reuters”)

■ Росія реєструє „чужоземних агентів”

МОСКВА. – Президент Росії Володимир Путін 2 грудня підписав закон, який впроваджує реєструвати індивідуальних осіб як „чужоземних агентів” – цей термін має негативне побіжне значення ще з советських часів. Дотепер він відносився тільки до неурядових організацій та груп за людські права. Організація „Human Rights Watch” та інші правозахисні інституції побоюються, що цей закон ще більше обмежить свободу засобів масової інформації в країні. („Reuters”)

■ Ірак звільнив науковця з Принстону

ЦЮРИХ, Швайцарія. – Ірак звільнив науковця з Принстонського університету, котрий відсидів три роки у в'язниці. Хіве Ванг, аспірант університету, проводив дослідження в Ірані, коли його заарештовано в 2006 році. Наступного року його засуджено до 10 років тюрми за шпигунство. Звільнення відбулося 7 грудня в Цюриху, де Х. Ванг привітав Посол США Едвард МекМален. Президент Дональд Трамп і Державний секретар Майк Помпео висловили надію, що звільнення Х. Ванга може стати передвісником волі для кількох інших американців, котрі є ув'язнені в Іраку за звинуваченнями, які США вважають безпідставними. („The Washington Post”)

■ Назвали шпигуна з ядерної зброї

ЛЕНГЛІЙ, Вірджинія. – В найновішому числі квартального журналу „Студії розвідки”, який видає Центральне Розвідувальне Управління (CIA), появилася інформація про досі невідомого шпигуна Оскара Себорера, котрий передавав засекречені матеріали советським агентам про так званій „Мангетенський проєкт”, який довів до винаходу першої ядерної зброї. Передання цих матеріалів уможливило СРСР створити свою атомну бомбу до 1949 року. О. Себорер народився 1921 року в Нью-Йорку, в родині єврейських емігрантів з Польщі. Після співпраці з шпигунською мережею, яка включала Юлія та Етель Розенберґів, він втік до СРСР в 1951 році, де отримав військове відзначення. Помер у Москві в 2015 році. Недавно розсекречені документи Федерального Бюро Розслідувань (FBI) вказують, що О. Себорер передав в СРСР формулу атомної бомби. („The Jerusalem Post”)

■ Китайці тортували члена консульату

ЛОНДОН. – Колишній працівник британського консульату в Гонг-Конгу Симон Ченґ розповів про своє затримання китайською таємною поліцією. Він працював в консульстві в ділянках торгівлі та інвестицій і це часто вимагало поїздок до Китаю. Під час повернення до Гонг-Конгу минулого серпня поліція затримала його. У інтерв'ю з пресою 20 листопада С. Ченґ розповів, що поліція часто фізично тортувала його. Після 15 днів його звільнили без жодних пояснень. Секретар закордонних справ Британії викликав китайського посла в Лондоні на розмову, вимагаючи вивчення такої поведінки. Міністерство закордонних справ Китаю гостро відреагувало на ці заяви С. Ченґа і на виклик свого посла. С. Ченґ розповів, як китайці вимагали інформації про нібито втручання Британії в демонстрації за демократію в Гонг-Конгу, про його участь, як також і про китайців з материка, котрі приєдналися до демонстрантів. („Associated Press”)

Висновки Паризької зустрічі...

(Закінчення зі стор. 1)

про протимінну діяльність від 3 березня 2016 року. Вони підтримають домовленість у рамках ТЛГ щодо трьох додаткових ділянок розведення з метою розведення сил і засобів до кінця березня 2020 року. Вони заохочують ТКГ сприяти звільненню та обміну утримуваних осіб, пов'язаних з конфліктом, до кінця року на основі принципу „всіх на всіх”, починаючи з „усіх встановлених на всіх встановлених”, при розумінні, що міжнародним організаціям, включно з Міжнародним комітетом Червоного Хреста (МКЧХ), буде надано повний і безумовний допуск до всіх утримуваних осіб.

Вони підтримають досягнення протягом 30 днів домовленості в рамках ТКГ про нові пункти пропуску через лінію розмежування, виходячи передусім з гуманітарних критеріїв.

Вони нагадують, що Спеціальна моніторингова місія ОБСЕ (СММ ОБСЕ) має бути спроможною використовувати усі можливості мандату (від 21 березня 2014 року) і мати безпечний і надійний доступ на всій території України з метою повного виконання свого мандата.

2. Заходи з імплементації політичних положень Мінських угод:

Сторони висловлюють зацікавленість у досягненні домовленостей у рамках Нормандського формату (Н4) і ТКГ щодо всіх правових аспектів Закону про особливий порядок місцевого самоврядування (про особливий статус) окремих районів Донецької та Луганської областей – як вказано у Комплексі заходів з виконання Мінських домовленостей від 2015 року – з метою забезпечення його функціонування на постійній основі. Вони вважають за необхідне інкорпорувати „формулу Штайнмаєра” в українське законодавство згідно з версією, узгодженою Н4 та ТКГ. 3. Подальші кроки:

Вони просять своїх міністрів закордонних справ та політичних радників забезпечити виконання досягнутих домовленостей, і вони погодилися провести ще одну зустріч у цьому форматі впродовж чотирьох місяців стосовно політичних та безпекових умов, серед іншого – для організації місцевих виборів.

* * *

Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі зі засобами масової інформації за результатами Нормандського саміту в Парижі зазначив, що під час зустрічі лідерів країн-учасниць Нормандського формату було погоджено повне припинення вогню на сході України, яке має розпочатися до кінця 2019 року. „Найперше – це невідкладні заходи щодо стабілізації безпекової ситуації на сході України. Це повне, всебічне та безстрокове припинення вогню на сході України, яке повинно розпочатися до кінця 2019 року”, – повідомив він.

Також президент наголосив, що було домовлено про розширення мандату СММ ОБСЕ з можливістю здійснення цілодобового спостереження. В. Зеленський підкреслив, що країни-учасниці Нормандського формату підтримують розробку та реалізацію оновленого плану щодо розмінування територій. Крім того, на зустрічі було домовлено про обговорення у межах ТКГ у Мінську нових ділянок розведення сил і засобів на Донбасі, що мають важливе гуманітарне значення для всіх українців.

Президент В. Зеленський окреслив низку принципів, якими Україна не поступиться на шляху до встановлення миру на сході країни: „Я хочу окреслити низку принципів, яких я ніколи не порушу як президент України, бо з цим ніколи не погодиться український народ. Перше – це неможливість федералізації. Україна – унітарна держава. Це незмінна стаття Конституції України та непорушний принцип існування держави”.

Другим пунктом, щодо якого Українська держава має стійку позицію, є неможливість вчиняти будь-який вплив на вектор її руху та розвитку. „Україна – незалежна, самостійна, демократична держава, вектор розвитку якої завжди обиратиме виключно народ України”, – наголосив президент.

Глава держави також укотре нагадав про територіальну цілісність та непорушність українських кордонів: „Третє – неможливість компромісів з урегулювання ситуації на сході України через поступки території в межах міжна-

родно визнаних кордонів. Для кожного українця і Донбас, і Крим – це Україна”.

В. Зеленський також зазначив, що під час перемовин у Парижі від імені всього українського народу він зауважив, що українці мають заслужене право не вірити словам та обіцянкам і поклати надії лише на справжнє дотримання всіх домовленостей. „Маємо чітке розуміння, що лише конкретні дії будуть підтвердженням готовності всіх до забезпечення миру. Ми зі свого боку готові до виконання домовленостей, але це дорога з двостороннім рухом”, – резюмував президент.

Під час зустрічі сторони домовилися про сприяння звільненню утримуваних осіб до 31 грудня 2019 року за принципом „всіх на всіх”, повідомив В. Зеленський. Було погоджено необхідність верифікувати повні списки та надати повний і безумовний доступ представникам Міжнародного Комітету Червоного Хреста до всіх утримуваних осіб.

Відповідаючи на запитання журналістів, В. Зеленський зазначив, що успіхом є те, що на перемовинах у Парижі вдалось погодити конкретні терміни звільнення утримуваних осіб.

„Для мене найголовніше – це людське життя, я завжди так казав. Для мене найголовніша перемога – я з цим їхав – ми домовилися про обмін „всіх на всіх”. Він записаний у Мінських домовленостях, але зараз домовилися про терміни. Я вірю в те, що цього буде дотримано, – підкреслив президент України. – Дуже хочеться, щоб наші громадяни повернулися додому й на новорічні свята були з близькими. Завжди розмова про обмін полонених відбувалася в Мінську в рамках Тристоронньої контактної групи й не завжди це виконувалося. Мені здається, що зараз, коли це питання піднялося на вищій рівень, воно дуже швидко з обох боків вирішиться – до кінця року”.

В. Зеленський зазначив, що під час зустрічі з президентом Російської Федерації було обговорено можливість звільнення людей, яких утримують не лише на Донбасі, а й у Криму та на території Росії.

Президент В. Зеленський повідомив, що на переговорах він порушував питання необхідності відновлення Україною повної контролю над державним кордоном на сході, і до нього повернуться на наступній зустрічі у Нормандському форматі. „У нас з президентом Російської Федерації абсолютно різний погляд щодо передачі кордону і щодо того, коли це можливо”, – повідомив В. Зеленський. Російська сторона наполягає на тому, що, згідно з Мінськими домовленостями, які були підписані попереднім президентом України, передача кордону під контроль України має відбутися після виборів.

„Сьогодні я наполягав на необхідності відновлення Україною повної контролю над державним кордоном. Впевнений, ми повернемося до вирішення цього питання на наступній зустрічі в Нормандському форматі через чотири місяці”, – сказав В. Зеленський. Також він зазначив, що під час зустрічі наголошував на необхідності виведення всіх іноземних збройних формувань, військової техніки та розброєнні незаконних військових формувань в окремих районах Донецької та Луганської областей. Проведення місцевих виборів можливе виключно відповідно до законодавства України та стандартів ОБСЕ на основі Копенгагенських критеріїв.

Питання проведення місцевих виборів на непідконтрольних територіях Донбасу продовжать обговорювати на рівні Тристоронньої контактної групи у Мінську. „Я думаю, що через чотири місяці на зустрічі будуть якісь варіанти”, – зазначив він.

Глава держави також подякував усім лідерам країн-учасниць Нормандського формату за перемовини.

Президент Франції Емануель Макрон привітав політичну мужність і рішучість В. Зеленського, які він проявив як президент України. „Це допомогло відновити довіру на взаємних засадах. Ми також змогли на найвищому рівні підкреслити, що намагаємося досягти справедливого та стійкого миру, поклати край конфлікту, який не є замороженим і в результаті якого вже загинуло 13 тис. осіб”, – сказав Е. Макрон. Він наголосив на важливості досягнення стабільності на Європейському континенті та побудови нової архітектури довіри й безпеки через врегулювання конфлікту на сході України в рамках Мінських домовленостей.

Інститут отримав найвищу нагороду УГКЦ

Мар'яна Карапінка

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 8 грудня глава Української Греко-Католицької Церкви Святослав Шевчук вручив орден Митрополита Андрея Шептицького Інституту Східнохристиянських Студій ім. Митрополита А. Шептицького, який діє при Університеті Колегії св. Михаїла Університету Торонто.

Вручення відбулося в Українській католицькій катедрі у Філядельфії. Високу нагороду від імені інституту приймали його засновник та перший директор о. Андрій Чировський, о. Петро Галадза, який тепер очолює інститут, та о. Андрій Онуферко, багатолітній викладач та співпрацівник інституту.

Цим орденом Синод Єпископів і глава УГКЦ відзначили багаторічну працю інституту для збереження і вивчення спадщини Митрополита А. Шептицького, плідну наукову діяльність, виховання духовенства на фундаментах освіти й духовності східної богословської традиції,

Вручення ордена Митрополита Андрея Шептицького Інституту Східнохристиянських Студій ім. Митрополита А. Шептицького. (Фото: Борис Буняк)

активну міжнародну, міжрелігійну та міжконфесійну діяльність. Особливою заслугою Інституту ім. Шептицького є ділення скарбами духовності в суспільному і культурному контексті Північної Америки, де він є єдиною науковою інституцією УГКЦ.

Орден Митрополита Андрея, заснований у вересні минулого року, вручається вдруге. Першим його кавалером став Архієпископ Відня Кардинал Крістоф Шенборн. Під час урочистостей у Філядельфії орден також отримав колишній Президент Світового Конгресу Українців Євген Чолій.

Праця над створенням Інституту почалася 1984 року, відразу після смерті Патріарха Йосифа Сліпого. Велика Рада „Catholic Theological Union“ у Чикаго, викладачем якої був о. д-р А. Чировський, затвердила Інститут у травні 1986 року і о. А. Чировський був його першим директором в Чикаго та при Університеті св. Павла в Оттаві. 2014 року Інститут очолив о. д-р П. Галадза. У вересні 2016 року Інститут став складовою частиною Богословського факультету Університету Торонто.

Нагородження колишнього Президента Світового Конгресу Українців Євгена Чолія.

На території полку відкрили пам'ятник

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – У День Збройних Сил України, 6 грудня, на території 3-го окремого полку спеціального призначення – легендарних кіборгів – урочисто відкрили пам'ятник-стелу князеві Святославу Хороброму, чие ім'я носить військова частина. Бойовий прапор з почесним найменуванням полк одержав 24 серпня 2018 року на Майдані Незалежності.

Камінь вагою 12 тонн, з якого постав пам'ятник, полку передала громада села Пороги Вінницької області. Скульптур Всеволод Бабюк на добровільних засадах впродовж двох місяців працював над виготовленням горельєфа безпосередньо у військовій частині.

„Зображення Святослава Хороброго постало на тому місці, звідки наші воїни відправлялися на бойові операції, – розповів командир полку Олександр Трепак. – Три роки ми тримаємо звання найкращого з'єднання сил спеціальних операцій. Отож, маємо бути сучасними і найкращими“.

Також того дня вперше пролунала бойова

Пам'ятник-стела князю Святославу Хороброму. (Фото: Настя Дзюбак)

пісня полку, яку написав керівник гурту „Широкий лан“ Святослав Бойко. Він виконав її у супроводі полкової оркестри. Ця мелодія відтепер звучатиме щоразу, коли бойові групи виходитимуть на завдання. Офіційна пісня в спецпризначенців написана у стилістиці скандинавських бойових пісень вікінгів, адже Святослав Хоробрий мав скандинавські корені.

Крім того, у музеї полку презентували нові експозиційні зали, що розповідають про етапи української збройної боротьби минулого століття.

АМЕРИКА І СВІТ

■ США не висилатимуть додаткових військ

ВАШІНГТОН. – Секретар оборони США Марк Еспер заявив 6 грудня, що Пентагон не планує висилати додаткових 14 тис. військовослужбовців до Середнього Сходу. Він це сказав у відповідь на статтю, яка появилася 4 грудня в газеті „Вол Стріт Джорнал“, в якій написано, що Пентагон планує поважно збільшити чисельність військ США на Близькому Сході на протипагу Іранові. США тепер мають в цьому регіоні та Афганістані 60-80 тис. військовослужбовців, залежно від кількості кораблів та ротації військ. Від травня Пентагон вислав додаткових 14 тис. військ в регіон у відповідь на ворожі дії Ірану, включно з атаками на кораблі та нафтові об'єкти. Іран заперечує свою відповідальність. („The Wall Street Journal“)

■ Помер втікач з СРСР

ВІЕНА, Вірджінія. – У 1978 році майор КГБ Віктор Шеймов був відповідальним за спостереження інформації КГБ з цілого світу. Ризикуючи своїм життям, він звернувся до розвідувальних органів США. Після двох років Центральне Розвідувальне Управління (СІА) таємно вивезло його разом з дружиною Ольгою Войт та п'ятилітньою донькою. Для ЦРУ це була перша вдала „ексфільтрація“ советського агента. Вони не мали жадних зв'язків з своїми родинами аж до розпаду СРСР. 73-літній В. Шеймов помер 18 жовтня у своєму домі у Вієні, але повідомлень про його смерть не було, аж поки його дружина це підтвердила 5 грудня. Тому що він все знав про комунікації КГБ, В. Шеймов був одним з найважливіших агентів, котрий „вибрав волю“. Решта свого життя він прожив у США. Щойно в 1990 році, після 10 років переховування, він дав своє перше відкрите інтерв'ю газеті „Вашінгтон Пост“. Між іншим, він виявив що КГБ приготувало плян замаху на Папу Івана-Павла II, котрого турецький нападник поранив у 1981 році. В. Шеймов також виявив, що КГБ вбило афганського Президента Гафізулаха Аміна в 1979 році. У ранніх 1980-их роках він перестеріг, що нове Посольство США в Москві є насичене підслуховими апаратами. За пару років американська компанія збудувала нове посольство. У своєму інтерв'ю для „Вашінгтон Пост“ В. Шеймов розповів, чому він „вибрав волю“: „Ти є в позиції бачити, що КГБ робить. Воно має боронити советський нарід, але воно це не робить. Воно працює проти нього і всього світу“. Ніколи не встановлено, в якому місці відбулася втеча родини, хоч О. Войт припускала, що вони переїхали кордон десь у Карпатах. („The Washington Post“)

■ США дадуть додаткову допомогу Україні

ВАШІНГТОН. – Президент Дональд Трамп звернеться до Конгресу у своєму запропонованому бюджеті на 2020 рік, щоб надати додаткових 250 млн. дол. безпекової допомоги Україні. Про це повідомив Підсекретар оборони для політики Джан Рід на зустрічі з репортерами 4 грудня. Він сказав, що це включатиме летальну зброю, особливо протитанкові ракети „Джавелін“. Це здивувало репортерів, бо формальне представлення бюджету нормально відбувається щойно в лютому або березні. Минулого місяця засоби масової інформації повідомили, що очікується продаж 150 таких ракет і двох пускових установок на суму 39 млн. дол. У 2018 році США продали Києву 200 ракет і 37 установок. („Defense News“)

■ 16 осіб загинули в аварії потягів

ДГАКА, Бангладеш. – Два потяги зіткнулися 12 листопада в східному Бангладешу, спричинюючи смерть 16 осіб і поранення принаймні 40. Місцева поліція каже, що катастрофа сталася, коли два потяги їхали з протилежних сторін по цій самій залізничній колії в районі Брагманбарія, 51 миль на схід від столиці Дгаки. Урядовці кажуть, що завинив один з кондукторів, котрий зігнував сигнал заборони. Він і два інші члени залози були суспендовані. Потягови аварії часто трапляються в країні, головню через неконтрольовані залізничні перехрестя, слабу сигналізацію і поганий стан колій. („Associated Press“)

Росія має відшкодувати збитки

21 листопада в Палаці правосуддя (Гага, Королівство Нідерланди) відбулись процедурні слухання Арбітражного трибуналу, утвореного згідно з Конвенцією ООН з морського права, у справі щодо імунітету трьох українських військових кораблів та 24 членів їхніх залог. Україну представляла тодішня заступниця Міністра закордонних справ з питань європейської інтеграції Олена Зеркаль. Вона заявила, що Росія порушила основний принцип, закріплений в Конвенції та звичаєвому міжнародному праві, відповідно до якого військові кораблі та інші військово-морські судна користуються абсолютним імунітетом. Такі дії були засуджені Генеральною Асамблеєю ООН, Європейським Парламентом, Парламентською Асамблеєю Ради Європи та різними державами.

1 квітня цього року Україна розпочала арбітражне провадження відповідно до Конвенції ООН з морського права. 25 травня Міжнародний трибунал з морського права наказав Росії негайно звільнити українські військово-морські судна та 24 затриманих українських моряків. Росія не виконала наказ Трибуналу й тримала моряків ще чотири місяці. Майже через рік Росія звільнила кораблі, але вилучила з суден зброю, комунікаційне обладнання, документи та інше. (Це нагадує передання Росією кораблів України з анексованого Криму у 2014 році, коли з них було зняте все, що мало хоч якусь цінність. Великий десантний корабель „Костянтин Ольшанський“ Росія залишила, як пояснила російська сторона, до закінчення бойових дій на Донбасі. Згодом росіяни використовували ці судна як кораблі-донори запасних частин.)

Міністерство закордонних справ України заявило, що Росія продовжує заперечувати імунітет членів залог і продовжує їх кримінальне переслідування за ті дії, які вони здійснювали під час перебування на борту українських суден, продовжує відмовлятися від повернення в Україну комунікаційної техніки, яка потребує захисту, та інших матеріалів, вилучених із суден.

Моряків передали Україні не за рішенням Трибуналу, а в рамках обміну утримуваними. При цьому Росія відпустила моряків формально під „особисте зобов'язання“ за першим викликом з'явитися до Росії на суд над ними у справі, яку в Росії так і не закрили.

У Відні на Форумі щодо співробітництва у галузі безпеки Організації Безпеки і Співробітництва у Європі було продемонстровано, в якому стані Росія повернула Україні незаконно захоплені українські кораблі. Заступник Постійного представника України при міжнародних організаціях у Відні Ігор Лоссовський заявив, що технічний стан озброєння і кораблів в цілому такі, що їх неможливо використовувати за призначенням. Росіяни, які повернули українські кораблі, завдали збитків приблизно в 55.5 млн. грн. Точна сума збитку буде названа після комплексного розслідування та огляду суден на заводі.

Росія має відшкодувати збитки, завдані Україні, припинити судове переслідування залог. У цих вимогах закордонне українство, його організації повинні підтримати Україну.

ІСТОРІЯ

Українці гинули на „Зимовій війні“

Тіла вояків і розбита техніка після розгрому колони Червоної армії на Раатській дорозі в січні 1940 року. (Фото: архів Радіо Свобода)

Левко Хмельковський

Цього року виповнюється 80-ліття з початку радянсько-фінської, так званої „Зимової війни“ 1939-1940 років. СРСР у 1939 році уклав договори з Естонією, Латвією й Литвою, за якими ці країни дозволяли розмістити на своїй території радянські військові бази. Подібне пропонували зробити Фінляндії, проте її очільники на це не пішли, розуміючи що це може закінчитись радянською окупацією.

30 листопада 1939 року Радянський Союз напав на Фінляндію, намагаючись створити у країні маріонетковий прорадянський уряд. Радянські воєначальники плянували завершити війну за 20 днів і влаштувати парад у Гельсінкі, зробивши подарунок на день народження Йосифові Сталінові 21 грудня. Проте військова кампанія у Фінляндії стала для Червоної армії ганебною. Маленькій державі з населенням у 3.7 млн. осіб вдалося зупинити наступ велета з населенням понад 170 млн. і необмеженими військовими та матеріальними ресурсами.

Війна між СРСР та Фінляндією почалася після артилерійського обстрілу прикордонного радянського села Майніла 26 листопада, внаслідок якого загинули, за твердженнями Москви, четверо радянських військових. Громадськість Фінляндії та західних державах у радянську версію подій не повірили, бо вже кілька місяців у Москві безуспішно вимагали від Гельсінкі перегляду кордону, територіальних поступок та створення радянських баз на фінській території. Тепер вже відомо, що стріляли біля кордону радянські вояки. За напад на Фінляндію СРСР виключили з Ліги Націй.

Вранці 30 листопада радянські бомбардувальники заатакували столицю і фінські війська, військо розпочало вторгнення. Червона армія не мала ні рукавиць, ні теплої одягу, необхідного для ведення бойових дій в умовах лютих морозів. Вояки були одягнені у літню військову уніформу, не вміли користуватися лещатами.

Фінські мобільні загони мали в лісах схованки зброї та харчів, були одягнені в білі маскувальні халати, влаштовували засідки і швид-

ко пересувалися на лещатах. Радянські військові масово потрапляли в засідки і гинули від обмороження. Червона армія втратила щонайменше понад 170 тис. вбитими, померлими від поранень та зниклими, 264 тис. отримали поранення. Чимало істориків вважають радянські втрати суттєво заниженими.

6,116 радянських вояків потрапили у полон. 158 з них розстріляли після передання радянській стороні 5,465 полонених, інших відправили до таборів, а їхні родини виселили з міст. У фінській армії загинули 22,810 військових.

Війська з України були широко залучені до бойових дій і, як свідчать сучасники, були найгірше підготовлені до бойових дій в умовах Фінляндії. У війні брали участь війська Київського, Харківського та Одеського військових округів Червоної армії.

Чимало українців загинуло у бою біля містечка Суомуссалмі в грудні 1939 року, куди радянське командування перекинуло на підмогу оточеної 163-ї стрілецької дивізії 44-ту стрілецьку дивізію з Житомира. З 14 тис. бійців 44-ої дивізії, як вважають фінські історики, 9,000 загинули. Після виходу з оточення командира дивізії Олексія Виноградова та ще двох воєначальників розстріляли перед 700 бійцями, які залишилися живими і не потрапили у полон.

Великих втрат зазнала 75-та стрілецька дивізія, яка до червня 1939 року базувалася у Лубнах на Полтавщині. В НКВД повідомляли, що лише 14-24 грудня 1939 року в 75-ій дивізії було вбито 954 військових, поранено 1,529, зникли 1,619 вояків.

Червона армія мала понад 2,000 танків проти 26 фінських. Проте танки мали великі труднощі з проходженням через безкраї ліси та пагорби з великими валунами. А там, де вони могли пройти, фіни нищили їх пляшками з запальною сумішшю, які пізніше назвали „коктейлем Молотова“. Назва виникла після брехні цього голови уряду СРСР, який заявив, що радянські літаки скидають на міста нібито голодуючої Фінляндії хліб, а не бомби.

(Закінчення на стор. 19)

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 Fax (973) 644-9510 E-mail advertising@ukrweekly.com
Передплата	Володимир Гончарик ☎ (973) 292-9800 x 3040 E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не киче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

З минулого читаю

Мое слово до всіх, а перш за все до тих лемків, які пишуть, читають і розуміють. В мене є декілька запитань, на які хотів би почути відповідь від усіх тих, що так голосно кричать на різного роду форумах, про те, що Лемківщина – це Лемківщина, земля окремої держави, а лемки – це окрема нація. Такої держави не було в минулому і немає нині. Щоправда, опісля закінчення Першої світової війни на лемківських землях були проголошені лемківські республіки (Команецька і Фльоринська, 1918-1920), які тривали дуже коротенько і ніякої політичної підтримки інших держав не дочекалися. Дуже прошу, хто обізнаний в цій темі, відгукніться.

А тепер моя думка про наше минуле. Гляньмо до історії не так давньої. У 1988 році майже всі українці, в тому і лемки, відзначали Тисячоліття хрещення Київської Русі. Назва держави змінилася на Україну, але Київ не поміняв своєї назви і свого існування над Дніпром. Тоді лемки не випиралися свого пов'язання власне з Київською Руссю, бо знали, що тодішня Київська Русь була матір'ю всіх русів, бо такими русами стали пізніші і нинішні лемки. Так було сотні років, хоч в різних її частинах народ говорив різними говірками. Так є і нині. Українці говорять різними діалектами, а все ж таки матір'ю всім нам є Україна, а столицю залишився древній Київ.

На мою думку в час Хрещення, Русь-Україна була вільна так як нині, хоч над столицею перейшла

не так давніми роками Помаранчева Революція, а за належну волю для України і всіх нас віддала своє життя „Небесна сотня“. Знаймо про це!

Хоч є у світі лемки-сепаратисти, які вважають, що їх праотці були хрещені кимось іншим і в інші часи. Це моє слово тому, хто вважає, що я не розумію лемків. Дорогі друзі, я Вас дуже добре розумію, тому готовий поговорити з вами на історичні теми, про історію, яку пишуть свої люди, не вороги. Знайте брати-лемки, що коли вам історію напишуть чужі люди, то в недалекому майбутньому про вас світ знатиме лише з історії, бо вас вже може не бути.

А тепер вернімося до „пропагандистської стратегії“. Колись були такі люди, які пробували „відірвати“ від Польщі польських „гуралів“. Але між нагаданими „гуралами“ були мудрі люди, які знали, що їхньою матір'ю є Польща. Вони знали, що з Польщею і в Польщі вони можуть продовжувати своє майбутнє.

Зберігати свою ідентичність і своєрідність – це право кожної національної групи. Це позитивна прикмета лемків. Мудрих лемків, тих, які знають своє походження, свою історію. Знають, що з Україною жити будуть вони і Україна. Нам знати і пам'ятати, що Україна без лемків виживе. Лемки без історичної підтримки України – ні!

Колись я заглянув у газеті на лемківську сторінку „Погварме про нашу історію“. Це був 2005 рік. Ось

що там прочитати було можна:

„... якис то історик гварит, же лемки походят од племен Limigantes Serv“. Який історик? Ні імена, ні прізвища, з якого краю? Далі: „Десь там інчи бесідуют, же хорвати були предками лемків...“, „Ще інши, же походиме від волохів...“. На жаль, ні прізвища, ні імена „тих істориків“ немає. Колись я чув таке: „Три села будут мати свою лемківську історію. Чергові два села і містечко другу...“. То кожне село буде мати свою орфографію? А може і свою азбуку створить?...

Слово до лемків їхньою говіркою:

*Повім вам хлопці дівчата
Стережете свого як сьвате
Бортакам не довіряйте
Й мудрих книжок кус читайте
Рідний брате з Лемківщини
Граблями сьвіта не зміниши
Подумай кус о науці
Бис не мусів пасти уці
Ід часами на центари
Там де лежат кости стари
Твоїх вітців твоїх дідів
Поки є ще кусцьок слідів
Не встидайся признавати*

*Хто твій отец і хто мати
А як ще почиташи куси
Зрозумієш же ти русин
З книжок бер своє мисльїня
Поки ще є кус корїня
Руска земля тобі мати
Молься штоб ти єй не вратив
І не дайся ошукати
Што волохи што хорвати
Били предками твоїми
Як повіриши то загинеш
Знай тих што хрести звалили
Тих што села нам спалили
А зас з рідного вигнали
Штоб в чужині ми пропали
Не вір їм бо грїхом буде
А їх нях історія судит
Зле гварити будут внуки
Жес від свого обмив руки
Брате з Карпат ниших родом
Чис є старим чи молодим
Як хцеш ици собом бити
То ся мусиш дуже вчити
Пропадетє брати хворі
Коли вам підріжут корін
Пропадетє наши люде
І з часом вас сьвіт забуде*

Василь Шляхтич,
Зелена Гура, Польща

Різдвяна радіопроеграма в Пармі

На Різдво Христове, 7 січня 2020 року, Український православний собор св. Володимира в Пармі, Огайо, передаватиме Різдвяну Службу Божу безпосередно від 9-ої год. до 11-ої год. рано по радіостанції WJMO 1300 AM. Також вірні можуть слухати Службу Божу на інтернеті Praisecleveland.com або на парафіяльній інтернет-сторінці www.stvladimirs.org.

Ця щорічна радіопроеграма вже 32 роки є для старших і хворих парафіян, які не можуть відвідувати церковні відправи. Співатимуть два парафіяльні хори.

Також у катедрі відправлятимуть 6 січня, о 7:30 вечора, Велике Повечір'я та Утреню.

Парох о. Іван Наконечний,
Парма, Огайо

Пресфонд „Свободи“ за серпень, вересень і жовтень 2019 року

AUGUST 2019

\$	NAME	LOCATION
100	Matkowsky, Stephen	Rochester, NY
	Wojtowycz, Nadia	North Port, FL
50	Prynada, Christine	Gaithersburg, MD
35	Jowyk, Nadia	Arlington, VA
30	Chudowsky, Valentina	Wethersfield, CT
25	Pyrih, Lubomir	Strafford, PA
20	Antonyshyn, Mary	Orange, CT
	Futey, Bohdan	Annapolis, MD
	Heretz, Michael	Rutherford, NJ
	Konowal, Alex	Fort Myers, FL
	Kuncio, Z	Whitestone, NY
	Papiz, Olena	Warren, MI
	Tymkiw, Stephan	Millersville, MD
	Verbitzki, Andrew	Boston, MA
15	Hursky, Petro	Cheltenham, PA
	Koropecykj, Oksana	Catonsville, MD
	Sawka, Peter	Warren, MI
10	Baranyk, Roman	Warren, MI
	Husar, Tetyana	Villanova, PA
	Lykтей, Yaroslav	Whitesboro, NY
	Poznachiwsky, Wolodymyra	Woodbridge, ON
	Semusachak, Stefania	Woodside, NY
	Szczerba, Maria	Southampton, PA
	Walczyk, Luba	Elizabeth, NJ
5	Trojan, Nadia	Watertown, CT

Total for August 2019: \$620

SEPTEMBER 2019

100	Hill, Myroslawa	Cinnaminson, NJ
80	Melech, Volodymyr	Toronto, ON
	Shtohryn, Dmytro	Champaign, IL
55	Kuryliw, Ihor	Weston, ON
50	Kostelyna, Luka	Mount Prospect, IL

30	Derhak, Martha	W Hartford, CT
	Hlynsky, Boris	Vienna, VA
	Swanson, Larissa	Palo Alto, CA
	Wirszczuk, Irene	Somerset, NJ
25	Balynsky, George	Monroe, NJ
20	Awramtchuk-Klim, Iya	West Lafayette, IN
	Doroschak, John & Nadia	Lino Lakes, MN
	Gonzalez, Luba	Lynbrook, NY
	Jakubowycz, S & H	Brick, NJ
	Leskiw, Maria	Philadelphia, PA
	Lychyk, Victor	Arlington, VA
	Zozulak, Maria & Irene	Ellicott City, MD
15	Foltyn, Oksana	Covington, GA
	Holyk, Walter	Toronto, ON
10	Dotsok, Olexander	Gulfport, FL
	Gluch, Valentina	Brecksville, OH
	Guertler, Vera	Lancaster, PA
	Ladanaj, L	Glen Spey, NY
	Markowycz, M	Lake Worth, FL
	Prokopovych, Irynej	Calabasas, CA
	Wowk, Ulana	Edison, NJ

Total for September 2019: \$750

OCTOBER 2019

250	Plast-Tabir-Ptashat-Soyuzivka	Kerhonkson, NY
120	Clebowicz, Walter	Kensington, CT
70	Czartorysky, Swiatoslaw	Brooklyn, NY
60	Iwach, Eugene	Manhattan Beach, CA
50	Petrusha, Sophie	Troy, MI
35	Kiebuszinski, George	Gaithersburg, MD
30	Gbur, Irena	New York, NY
25	Kichorowska-Kebalo, Martha	Briarwood, NY
	Maruszczak, Ilko & Olga	Dearborn Heights, MI
20	Boraczok, Oleh	Appleton, WI
	Breslawec, Katia	Tonka Bay, MN

	Cybyk, Martha	Toms River, NJ
	Deychakiwsky, Nadia	Brecksville, OH
	Fedun, Oresta	Clifton, NJ
	Gudzowaty, Oksana	Yonkers, NY
	Hoshowsky, Christine	Rochester, NY
	Klufas, Zorianna	Highland Park, NJ
	Kowerko, Oleh & Alexandra	Chicago, IL
	Kulas, Myron	La Grange, IL
	Kuzyszyn, Oksana & Bohdan	Monroe Township, NJ
	Oberyszyn, Jaroslaw	Columbus, OH
	Pochtar, Ludmyla	Scotch Plains, NJ
	Rudko, Ihor	Colchester, CT
	Slevinsky, Taras & Maria	Stratford, CT
	Syrotiuk, Natalia	Somers, CT
	Woloszyn, Gregory & Maria	Forest Hills, NY
15	Dobczansky, Jurij	Silver Spring, MD
	Pasicznyk, Nataly	Rochester, NY
	Rodak, Walentina	Toronto, ON
10	Klos, Nadia	Melrose Park, PA
	Kropelnyckyj, Emilia	Warren, MI
	Lonchyna, Vassyl	Hinsdale, IL
	Molls, Vera	Sacramento, CA
	Yurkewych, Maria	East Hanover, NJ
5	Bilyk, Ivanna	Newtown, PA
	Lechicky, Sonia	Clifton, NJ
	Movchan-Novak, Ola	Warren, MI
	Omecinskyj, Oleh	Cohoes, NY

Total for October 2019: \$1,120

Щиро дякуємо всім жертводавцям за підтримку пресфонду „Свободи“

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбулась 57-ма Орликіяда Пласту: До змагу, готові, гоп!

Таня Кость

КЕРГОНКСОН, Н.Й. – Таким кличем почалася 57-ма Орликіяда. Рік за роком цей змаг для пластової молоді відбувається на оселі „Союзівка”. В днях 10-11 листопада зібралося 160 учасників, які представляли 17 загонів (дружин) з 10 станиць – Дітройт, Йонкерс, Клівленд, Ньюарк, Нью Йорк, Пассейк, Рочестер, Торонто, Філадельфія й Чикаго.

Орликіяду організує 8-ий курінь „Орликівці” ім. Григора і Пилипа Орликів, і вже сьомий рік у переведенні змагу допомагає курінь „Верховинки”. Обов'язки комендантки виконала Таня Кость. Діана Ганчук була писарем. Пост бунчужної мала Оленка Гладка.

Тема цьогорічної Орликіяди була „До змагу, готові, гоп! – Український Спорт”. Було розглянуто спорт в українській культурі та історії, описано найважливіших спортсменів українського походження в Україні та в діаспорі. Тема актуалізувала козацьке лицарство, двобої, бойовий гопак, гайки, створення олімпійської команди, яка представляла український нарід у світі.

Учасники доклали великих зусиль, щоб вивчити матеріали до інтелектуального змагу та підготувати цікаві мистецькі виступи й експонати. Ці змаги відбулися в суботу, а в неділю завершився індивідуальний змаг за звання Гетьманіча і Гетьманівни. Кандидати ще в суботу зустрілися з суддями, щоб обговорити сучасні справи, які відносяться до Пласту, України і суспільства. Вечером відбулася жвава вечірка для розваги.

Рано-вранці в неділю кандидати виступали на сцені, відповідаючи на різні питання перед усіма учасниками, опікунами та гостями. Опісля всі учасники брали участь у Богослуженні, яке

Гетьманівна Лана Пастушак (станція Торонто) і Гетьманіч Павло Пенцак (станція Ньюарк).

Загальна знімка всіх учасників 57-ої Орликіяди. (Фото: Роман Шиприкевич)

відправляв пластовий капелян. о. Іван Кашак.

Після Святої Літургії змаг завершився проголошенням переможців. При закритті відбулася ще одна урочиста подія. Богдан Копистянський, довголітній курінний „Орликівців”, був відзначений Орденом св. Юрія в Золоті. Він був учасником на першій Орликіяді в 1962 році. З часом він став організувати і проводити Орликіяду. В тих роках, коли він служив своїй державі в війську в В'єтнамі, його відсутність на Орликіяді була сильно відчутна. Курінь „Орликівців” завжди буде вдячний за його довголітній труд і роботу та постійну підтримку.

Історія „Орликівців”

У своєму слові Б. Копистянський розказав історію засновників куреня і про дух Орликіяди:

„Під час кожної Орликіяди перед вами на сцені ви бачете два портрети. Я знаю, що на одному із портретів ви всі впізнаєте Григора Орлика, сина славного гетьмана Пилипа Орлика, який написав конституцію козацтва, і це була перша демократична Конституція Європи і, можна сказати, цілого світу.

Після смерті Пилипа Орлика козаки хотіли вибрати Григора гетьманом. Він відмовився, бо знав, що зможе більше користі принести Україні у діаспорі. Як французький генерал, він мав доступ до французького короля. Григор прагнув переконати короля, що тримати близький зв'язок з Україною проти москалів є корисніше для Європи. З Григором Орликом розпочався рух української діаспори по світі, яка помага-

ла Україні здобути ту незалежність, за яку вона боролася сотні років.

На другому портреті зображений Андронік Копистянський. Андронік став першим отаманом куреня „Орликівців” 1947 року. Він разом із Миколою Курчаком, Антіном Хухрою та Миколою Андрейком створили пластовий змаг. Цей змаг назвали Орликіяда.

Андронік вчився (в 1932-1934 роках) у таємному університеті у Львові. В цей час він був членом Пласту та ОУН. В кінці навчального року поляки його заарештували за підпільну діяльність проти польської окупації в Україні. Це було в червні 1934 р. біля Академічного дому у Львові.

Андронік сидів у тюрмах України та Польщі до 1939 року. Коли почалася Друга світова війна, німецький літак бомбардував тюрму, і Андронік, разом з іншими українцями, мав змогу втекти з тюрми та повернутися до України, де продовжував підпільну діяльність.

Після війни, розуміючи, що він не може залишатися в Україні як підпільник, Андронік разом із дружиною Іриною переїхали на захід до Американського сектору в Німеччині і там перебували чотири роки, очікуючи на дозвіл виїхати до Америки.

Під час перебування в німецькому таборі українці створювали різні організації. Андронік разом із Миколою Курчаком, Антіном Хухрою, Миколою Андрейком і товаришами 1946 року створили Пластовий Курінь „Орликівці” ім. Григора Орлика.

(Закінчення на стор. 12)

Громада відзначила історичні річниці

Атанас Тарас Кобрин

НОРТ ПОРТ, Флориди. – Українська громада міста Норт Порт і південно-західної Флориди святково відзначила 101-шу річницю Листопадового Чину і 75-ту річницю смерті Митрополита Андрія Шептицького 3 листопада в парафіяльному центрі Собору Входу в Храм Пресвятої Богородиці Української Католицької Церкви після Літургії, яку відслужив і виголосив проповідь про Митрополита А. Шептицького парох о. Василь Петрів.

1 листопада є знаменною датою в історії українського народу: 101 рік тому у Львові була проголошена Західньо-Українська Народна Республіка, 75 літ тому помер велетень Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ) Митрополит А. Шептицький і 55 літ тому помер герой визвольних змагань, управитель майна Митрополита А. Шептицького, голова Проводу ОУН, і надхненник Світового Конгресу Вільних Україн-

ців полковник Андрій Мельник.

Святкове відзначення відкрила Роксоляна Яримович. Після привітання присутніх священників і інших почесних гостей вона розповіла про відзначення двох важливих дат й згадала, що традицію цих свят започаткував і літами організував колишній голова Парафіяльної Ради Мирон Радзикович.

Свято розпочалося деклямацією поеми „Останній день”, яку написав на честь цього свята М. Радзикович. Поему деклямувала Леся Попель, голова місцевого Відділу Союзу Українок Америки.

Р. Яримович представила доповідача д-ра Андрія Сороковського, гостя з Вашингтону, сказала про його спеціальність – сучасну релігійну історію України, його наукові праці, в тому числі, як редактора видання „Тисячоліття християнської культури в Україні”. Вона згадала, що д-р А. Сороковський є членом численних американських і українських наукових товариств,

головою Українського Патріархального Товариства, редактором журналу „Патріархат”, а в тижневику „The Ukrainian Weekly” веде колонку „Crosscurrents”.

У своїй півгодинній доповіді д-р А. Сороковський розповів про діяльність Митрополита А. Шептицького, не лише як голови УГКЦ, але також як покровителя культури, мецената, і покровителя покровджених. Він прочитав численні писання про митрополита українських і чужинецьких вчених і політичних діячів, які високо цінували його діяльність.

До теми, як Митрополит А. Шептицький ставився б до сьогоднішніх проблем в Україні, А. Соколовський наголосив три ділянки: культура, економічне становище і суспільно-громадська ситуація. Про культуру А. Соколовський згадав вислів Митрополита А. Шептицького, що „культура має бути народна”.

Неоніла Лехман була душею приготувань і успішного відзначення історичних роковин.

Трибуна Українського Народного Союзу

УНСоюз святкує 125 років: Фотофакт з історії, 1950

На цій фотографії: новообрані члени Головного Уряду Українського Народного Союзу після виборів на 22-ій Конвенції УНСоюзу, яка відбулася в Клівленді 22-27 травня 1950 року. До Головного Уряду увійшли: Головний Предсідник Дмитро Галичін, Заступник Головного Предсідника Йосиф Лисогір, Заступниця Головного Предсідника Геновефа Жеребняк (сидять посередині), Головний Секретар Григорій Герман, Головний Касир Роман Слободян, Головні Контролери Дмитро Капітула, Степан Куропась, Володимир Гірняк, Володимир Коссар і Амврозій Кібзей, Головні Радні Дмитро Шмагала, Іван Романишин, Іван Василенко, Іван Кокольський, Петро Кучма, Володимир Дідик, Микола Давискиба, Тарас Шпікула, Олена Штогрин, Анна Васильовська і Василь Гузар. Також на фотографії – головний редактор „Свободи” Лука Мишуга та редактор „Українсько-

го Тижневика” Стефан Шумейко. Редакційна „Свободи” ствердила: „Усі ми відчували на конвенції, що ми, Союзівці, маємо жити для вищих цілей, бути прикладом у вірній службі високим ідеалам американської землі та щиро допомагати визвольним змаганням українського народу. За те, що славне українське ім'я та героїська боротьба українського народу за волю нам так дуже на серці, губернатор стејту Огайо дав нам найвище призначення, додаючи, що український нарід у слухному моменті зломить Сталіна в такий самий спосіб, як зломив Гітлера. Це був один з найщасливіших моментів цієї конвенції...”

На веб-сторінці УНСоюзу читачі можуть переглянути фотоархів з історії організації. Фотоархів доповнюється і удосконалюється. Загляньте тут: unainc.org/una/the-una-is-125-years-old/.

Страхування
ЖИТТЯ —
подарунок,
найбільш
потрібний
вашій
сім'ї

Миттєвий
обрахунок
щомісячних
вкладок:

888-538-2833

Український Народний Союз, Інк.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054 • Загальні інформації – 800-253-9862 • www.UNAInc.org • facebook.com/UkrainianNationalAssociation

* Доступне не в усіх штатах.

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

IRA
Share Account

*Відкрийте пенсійний рахунок,
щоб забезпечити своє майбутнє.*

3.10% АРУ*

NCUA

ГОЛОВНЕ БІУРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

ЛІНДИНГБОРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:
www.selfreliancenyc.org

**Поза Нью Йорком дзвоніть
безкоштовно: 1-888-SELFREL**

*АРУ Відсотки у річному відношенні з нарахованою дивідендою. Дивіденда 3.05% нарахована денно, може бути змінена.

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

В Ізраїлі буде фільм про Голодомор

Світлана Глаз

ТЕЛЬ-АВІВ. – Головною темою зустрічі Посла України в Ізраїлі Генадія Надоленка з ізраїльським режисером, директором Академії театру і кіно Дімом Амором був Голодомор 1932-1933 років в Україні. Зустріч відбулася 23 листопада напередодні відзначення 86-ї річниці цього жахливого злочину комуністичного режиму проти українців, коли більшовики застосували голод, як зброю масового ураження.

Під час бесіди йшлося про створення першого в єврейській державі івритомовного художнього фільму про Голодомор. Основне завдання кінострічки – розповісти правду в Ізраїлі про жорстокі методи комуністичного режиму щодо знищення українського народу.

Сцена з вистави „Відьма“ за твором Миколи Гоголя „Вій“.

Посол Г. Надоленко підкреслив, що для кожного українця роки Голодомору оповиті смутком та людським болем. Радянська влада заборонила тему Голодомору і довго замовчувала масштаби цього злочину проти людства. Посол запевнив співрозмовника у готовності надати підтримку у цій надзвичайно важливій справі, метою якої є відновлення історичної правди.

Під час зустрічі посол подарував Д. Амору книгу „Міжнародне визнання Голодомору 1932-1933 років в Україні та вшанування пам'яті жертв“, видану Міністерством закордонних справ України, яка містить документи визнання Голодомору геноцидом проти українського народу, вшанування пам'яті жертв Голодомору, прийняті парламентами і місцевими органами влади держав світу та міжнародними організаціями.

Ізраїльський режисер був зворушений таким подарунком і запевнив, що докладе усіх сил, аби донести ізраїльським глядачам правду про страшну і трагічну сторінку української історії.

Д. Амор – відомий театральний режисер, має тісні зв'язки з театрами Італії, США, України. На конкурсі театральних режисерів у Чернігові визнаний найкращим спеціалістом в галузі акторської майстерності. Минулого року з успіхом пройшов його спектакль „Відьма“ за твором Миколи Гоголя „Вій“ на сцені одного з київських театрів.

На фестивалі театральних колективів, який два роки тому відбувся у Москві, ізраїльтяни показали все ту ж „Відьму“ й посіли два перші місця. Коли їм видали диплом і голова журі подякував за популяризацію за кордоном великого російського письменника Миколи Гоголя, Д. Амор встав і сказав, що М. Гоголь – українець і, перш за все, український письменник. Колектив позбавили переможних місць, скасували диплом і написали глузливу статтю про ізраїльських артистів в соціальних мережах. Однак, молоді ізраїльські артисти приїхали додому задо-

Зустріч Посла України в Ізраїлі Генадія Надоленка (праоруч) з ізраїльським режисером Дімом Амором.

волені виступом і справедливістю. Підтримала Д. Амора і Спілка ізраїльських режисерів.

Д. Амор володіє українською мовою, народився в Україні в родині, де мама – єврейка, а батько українець. У 2002 році приїхав до Ізраїля, відслужив в армії оборони Ізраїля, а потім закінчив один з ізраїльських інститутів і здобув професію режисера та актора. Він першим в єврейській країні відкрив театральну студію для важких підлітків, виявив у них артистичні здібності, навчив грати і поставив з ними не один спектакль. Вже потім з'явилася Академія театру та кіно.

Якось побачив публікацію і вірш про Голодомор. На ознайомлення з цією темою пішло майже два роки. Виявилось, що навіть освічені люди в Ізраїлі не знають про страшне лихо українців. Тоді народилася ідея створити фільм на івриті, аби його змогли побачити якомога більше людей. Вже готовий сценарій. Через три роки фільм буде готовий і це буде внесок у тему Голодомору, про який повинен знати світ.

Можливо, це стане кроком до визнання Ізраїлем Голодомору геноцидом українського народу.

Товариство Українських Інженерів Америки ~ Відділ Детройт запрошує Вас на 51^{шу} Зимовий Бал та Презентацію Дебютанток

Аліна Михайляк
Йосиф Теллер

Анастасія Ільків
Максиміліан Лаврін

Емілія Смик
Теодор Мельничук

Софія Синичук
Андрій Тришинівський

Леся Зарницька
Олександр Сидор

Ева Зарєвич
Соєр Шасенко

Катарина Ібі
Данило Савицький

Юлія Мартифайло
Юрій Томків

Зоряна Соболь
Ярема Стефанюк

Субота, 25-ого січня 2020р. в історичному Dearborn Inn Marriott
20301 Oakwood Boulevard, Dearborn, Michigan 48124

Грає українська оркестра в Чикаго «Клопіт»

6 веч.: Коктейлі та Закуски

7 веч.: Презентація Дебютанток та Бенкет • 9 веч.: Забава

Вечірній одяг • Включає бар

Прощу замовляти квитки і столи на 10 осіб від:

Оксани або Григорія Волошук: gwoloszczuk@yahoo.com або (586) 801-8905

Квитки також можете замовляти від Eventbrite.com через пошук:

“Ukrainian Engineers’ Society - Detroit Debutante Ball”

Національна симфонічна оркестра України виступила в Конектикаті

Марія Саджениця

СТОРС, Конектикат. – Національна симфонічна оркестра України (головний диригент Володимир Сіренко) вчергове виступає у США. 22 листопада один з концертів відбувся в Центрі виконавських мистецтв Джорджсена в Університеті Конектакуту. Разом з оркестрою виступали скрипалька Соломія Івахів та віолончелістка Софі Шао, які викладають в цьому університеті.

В Центрі Джорджсена звучали „Шоста симфонія“ Петра Чайковського, „Концерт для скрипки та віолончелі з оркестром ля мінор, ор. 102“ Йоганнеса Брамса (1887) та „Американська рапсодія“ сучасного американського композитора Кеннета Фукса. Останній також викладає в Університеті Конектикату й нещодавно отримав премію „Grammy“ в номінації „Найкращий класичний збірник“ за запис власної музики з Лондонською симфонічною оркестрою під орудою американської диригентки Джо Анни Фаллетті. Концерт Брамса було написано для скрипаля Йозефа Йоахіма і віолончеліста Роберта Гаусмана.

Виконавці блискуче передали слухачам барвистість і красу твору, а публіка, стоячи, щиро нагородила їх оплесками.

В кінці концерту прозвучав вигук у залі „Слава Україні!“, на який оркестра щиро та голосно відповіла „Героям слава!“.

Це не перший спільний виступ знамих вико-

Національна оркестра України (диригент Володимир Сіренко, скрипалька Соломія Івахів, челистка Софі Шао) у Джорджсен Центрі. (Фото: Karin Carlson)

навиць з цією оркестрою. В липні 2019 року з підтримкою Посольства США в Україні, Українського Інституту Америки та Університету Конектикату в Києві вже лунала музика американських та європейських композиторів, зокрема й українських класиків. С. Івахів та С. Шао записали диск „Поєми та рапсодії“ з Національною оркестрою України („Карпатська рапсодія“ Мирослава Скорика, „Поєма“ Анатолія Кос-Анатольського, „Злітаючий жайворонкок“ Ван Вільямса, „Муза та поет“ Каміля Сен-Санса, „Американська рапсодія“ Кеннета Фукса та „Поєма“ Ернеста Шоссона).

Цей диск входить у трилогію альбомів з подвійними концертами у виконанні С. Івахів. Її

диск „Концерти Мендельсона“, записаний з піаністом Антоніо Помпа-Бальді, диригентом Теодором Кухарем та Словацькою національною оркестрою вийшов у світ 1 листопада цього року і увійшов до 10 найкращих класичних альбомів на „Spotify“. Диск відтворює „Другий скрипковий концерт та версію подвійного для скрипки, фортепіяна та повного складу оркестри“ Фелікса Мендельсона, рукопис якого нещодавно був знайдений у бібліотеці в Німеччині.

Українська Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч“, що в Новій Англії, почастивала музикантів піцою, за що оркестра дякувала Стеллі Ошур та генеральному управителю Юрію Стахіву.

Учасники концерту (зліва): композитор Кеннет Фукс, челистка Софі Шао, скрипалька Соломія Івахів, диригент Володимир Сіренко. (Фото: Renee Fournier)

Члени української громади, представники університету та учасники концерту.

Відбулась 57-ма Орликіяда...

(Закінчення зі стор. 8)

З часом українці отримували дозвіл, щоб виїхати до Америки. Члени новоствореного куреня почали туди виїжджати. Андронік із дружиною Іриною та двома дітьми, сином Богданом та донею Ольгою, припливли на кораблі до Америки 1949 року.

Як член української діаспори в Америці, Андронік включився до роботи у громаді на Лонг Айленді, Нью-Йорк. Пласт починав розвиватися. Андронік, разом з Орликівським куренем створили Орликіяду в 1962 році, яка продовжується до цього часу. Дуже багато пластунів з Америки та Канади були і є учасниками Орликіяд.

В 60-их роках багато активних пластунів служили в Американській армії у В'єтнамі. Син Андроніка, Богдан Копистянський, був офіцером, Airborne, Ranger, Special Warfare і після смерті командира у боротьбі перебрав сотню. Петро Содоль, Airborne, Special Forces, був підполковником та відбув два тури у В'єтнамі.

Від 70-их років в Орликіядах брали участь як юнаки нинішній архієпископ Борис Гудзяк, Марко Паславський (майор Американської Армії, Airborne, Ranger, який загинув в Україні на Донбасі в 2014 році, під час війни з Росією), Богдан Курчак (президент Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ у Нью-Йорку, Орликівець, який бере активну участь у приготуванні до Орликіяди), о. Іван Кашак (доктор

Богдан Курчак, Орликівець, вітає Богдана Копистянського (праворуч), який був відзначений найвищим пластовим відзначенням – Орденем св. Юрія в Золоті. (Фото: Роман Шиприкевич)

богословської педагогіки, підполковник Американського Air Force, капелан Пластової організації в США, часто присутній на Орликіядах як пластовий капелян та відкриває Орликіяду молитвою).

Ці хлопці як амбасадори нашої діаспори продовжують роботу Григора Орлика.

Тепер я дивлюся на Вас, нове покоління пластунів юнаків та юначок з Америки та Канади, які беруть участь в Орликіядах, і вірю, що ви, як наймолодші члени нашої діаспори, будете продовжувати завдання поширювати українську ідею в цілому світі.

Вислід точкування

В інтелектуальному змагу: Перше місце – 6-ий курінь ім. Марка Вовчка/7-ий курінь ім. Івана Чмоли з Чикаго; друге місце – 28-ий курінь ім. Княгині Ольги з Клівленду; третє місце – 17-ий курінь ім. Байди Вишневецького з Клівленду.

У представленні експоната: Перше місце – 3-ий курінь ім. Івана Мазепи з Нью-Йорку; друге місце – 31-ий курінь ім. Івана Виговського/38-ий курінь ім. Марусі Тарасенко з Пассейку; третє місце – 28-ий курінь ім. Княгині Ольги з Клівленду.

В мистецькому виступі: Перше місце – 4-ий курінь ім. Лесі Українки з Торонта; друге місце – 20-ий курінь ім. Марти Борецької з Ньюарку; третє місце – 28-ий курінь ім. Княгині Ольги з Клівленду.

В загальному точкуванні: Перше місце – 28-ий курінь ім. Княгині Ольги з Клівленду; друге місце – 3-ий курінь ім. Івана Мазепи з Нью-Йорку; третє місце – 17-ий курінь ім. Байди Вишневецького з Клівленду; четверте місце – 6-ий курінь ім. Марка Вовчка/7-ий курінь ім. Івана Чмоли з Чикаго; п'яте місце – 20-ий курінь ім. Марти Борецької з Ньюарку.

Гетьманічем 57-ої Орликіяди став Павло Пенцак (5-ий курінь ім. Петра Конашевича Сагайдачного з Ньюарку). Гетьманівною стала Лана Пастушак (4-ий курінь ім. Лесі Українки з Торонта).

Вісті Фундації ім. Івана Багряного Грудень 2019 року, ч. 227

Ліна Костенко – лавреат премії ім. Івана Багряного

Рішенням Управи Фундації цьогоорічним лавреатом премії ім. Івана Багряного, окрім академіка Миколи Жулинського, визнано також видатну українську поетесу-шістдесятницю Ліну Костенко, яка брала найактивнішу участь у дисидентському русі, за що була на тривалий час виключена з літературного процесу. Авторка поетичних збірок „Над берегами вічної ріки“, „Неповторність“, „Сад нетанучих скульптур“, роману у віршах „Маруся Чурай“, поеми „Берестечко“. Також вона авторка творів прози, кіносценаріїв, публіцистики, за її творами здійснено театральні постановки. Л. Костенко – почесний професор Києво-Могилянської академії, почесний доктор Львівського та Чернівецького університетів.

Народилася вона 19 березня 1930 року в Ржищеві на Київщині в родині вчителів. 1936 року родина переїхала до Києва. Після закінчення середньої школи Л. Костенко навчалася в Київському педагогічному інституті, а згодом – у Московському літературному інституті. На початку 1960-их років брала участь у літературних вечорах київського Клубу творчої молоді.

Починаючи з 1961 року, її піддавали критиці за „аполітичність“, був знятий з виробництва фільм за сценарієм Л. Костенко „Дорогою вітрів“. 1963 року зняли з друку книжку віршів Л. Костенко „Зоряний інтеграл“ і книжку „Княжа гора“.

У ці роки вірші Л. Костенко публікували журнали в Чехословаччині, газети в Польщі, і лише зрідка – в Україні. Її вірші ходили в „самвидавці“. У травні 1966 року в Спільці письменників України, де таврували „націоналістичних відщепенців“, частина молоді влаштувала овацію Л. Костенко, яка відстоювала свої позиції і захищала Івана Світличного, Панаса Заливаха, Михайла Косіва і Богдана Гориня. Підписувала листи і звернення щодо захисту інших дисидентів і правозахисників.

1973 року Л. Костенко потрапила до „чорних списків“ Центрального комітету Комуністичної партії України. 2012 року в Україні було презентовано монографію про Л. Костенко „Є поети для епох“, автором якої є лавреат премії ім. І. Багряного Іван Дзюба.

Фундація ім. Івана Багряного

Видано книгу про Голодомор

У Канаді 2018 року вийшла друком велика книга для вчителів і студентів Валентини Курилів „Holodomor in Ukraine. The Genocidal Famine, 1932-1933“. Книга присвячена її батькам Іванові та Надії Михайлівським, які пережили голод та сталінські табори, українцям, що вмерли з голоду, та відомому американцеві Джеймсу Мейсу.

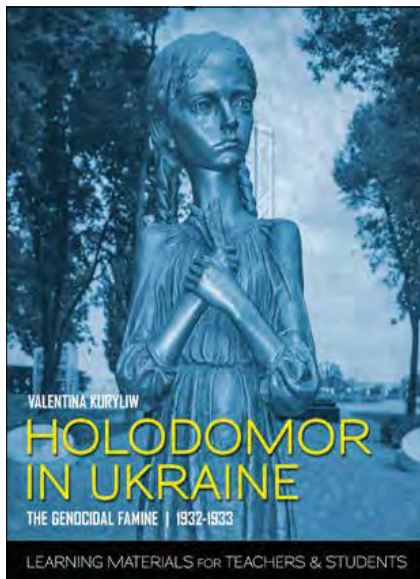
В. Курилів тепер мешкає в Торонто. В молоді роки, живучи в Монреалі, була активною в членкою Об'єднання Демократичної Української Молоді, була в його управі, співала в тріо та хорі „Молода Україна“, танцювала в ансамблі при парафії. Коли закінчила університет „McGill“ виїхала в Торонто. Є членкою Фундації ім. Івана Багряного.

Понад 35 років В. Курилів працювала вчителькою та була головою департаменту історії та соціальних дисциплін в шко-

лах Торонто. Останні роки взялася за справу визнання та поширення інформації про Голодомор в Україні. Тема Голодомору уже увійшла в програми навчання в більшості провінцій Канади.

Її книга містить багато матеріалів для учителів та студентів, які уживалися раніше, а тепер надруковані в цій книзі. Вона містить фотографії осіб, які є причетні до проведення Голодомору та короткі дані про них, про осіб, які писали, що ніякого Голодомору не було, такі, як Волтер Дюранті та багато інших. Ця книга великого формату тепер перекладається на українську та французьку мови.

Злочинцем проведення Голодомору є російсько-комуністична імперія зла. За злочин, який згідно з міжнародним правом не має строку давності. Україна має добиватися

відшкодування й має юридичне право виставити рахунок за Голодомор 1932-1933 років Російській Федерації, яка стала спадкоємницею СРСР.

В. Курилів також є авторкою книги „Методика викладання історії“, яка вийшла друком в 2003 році у видавництві „Світ“ в Львові та вдруге у Харкові в 2008 році.

Фундація щиро дякує за підтримку!

Від часу появи попередньої сторінки Фундації ім. Івана Багряного прислали пожертви на різні цілі такі особи: 10,000 дол. – **Віра й Богдан Боднаруки** для Товариства Української Мови (ТУМ), 2,000 дол. – **Василь Стан** на різні потреби Фундації та допомогу, 1,000 дол. – **Володимир Могучий** для журналу „Наша Церква“, 590 дол. – **Тетяна Ясінська** на дві пачки харчів та 200 дол. для сиріт, 500 дол. – **Оля Татарко** в пам'ять чоловіка Юрка, який відійшов 19 липня цього року (з них 150 дол. для поранених вояків, 100 дол. для хворих дітей, 150 дол. на лікарські возики та 100 дол. для ТУМ, 432 дол. – для чотирьох родин з малими дітьми, що втратили батьків, боронячи Україну від російських військ на Донбасі, прислали по 100 дол. **о. Олег Сацок та Раїса Хейлик**, 75 дол. – **Раїса Кохно**, 50 дол. – **Віктор Лісничий**, по 20 дол. – **Марія Шлесінгей, Н. Невмирежицька, Марія Нікітін, Віра Паркгілл, о. Іван Фатенко** та 7 дол. – анонімна особа, 327 дол. – **Олександр Власенко** (з них 252 дол. на пачку харчів та 75 дол. для

сиріт), 225 дол. – **Валентина Чудовська** (з них 125 дол. на потреби місячника „Бористен“ та 100 дол. на Бюлетень „Наша Церква“), 200 дол. – **Лідія Ємець** в 13-ту річницю упокоєння Якова Ємця для поранених вояків та їх родинам і сиротам, по 100 дол. – **Лідія Тарашук** в пам'ять батька Фіделя Сухоноса, **Валентина Глух** для ТУМ, **Роман Воронка** для потреб Фундації, **Віктор Бабанський** для сиріт, **Валентина Курилів** на потреби Фундації, **Соня і Андрій Смики** в пам'ять д-ра Юрія Криволапа, довголітнього провідника ОДУМ та **Ірина Смик-Бікерстаф** в пам'ять Ю. Криволапа на потреби Фундації, 75 дол. – **Інна Стратієнко** на потреби Фундації, 50 дол. – **Коля Скиба** для поранених вояків, 30 дол. – **Оля Карпенко** для сиріт, 25 дол. – **Володимир Колюбінський** на потреби Фундації.

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й прохає й далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати видавництвам, газетам, журналам України, пораненим воякам та їх родинам і сиротам.

Слово про Дмитра Нитченка

Володимир Заторій,
президент Ліги українських меценатів

Ми ще по-справжньому не осмислили цей феномен: українці, закинуті жорстокими вітрами історії в далекі світи, будували там Україну... І поставали в чужій чужині українські церкви, українські школи, університетські катедри. Нашою рідною мовою виходили там газети й журнали, озивалися радіо й телебачення, з'являлися не тільки романи й поеми, а й наукові монографії, енциклопедії.

Ті, кого ми не дуже точно називаємо українською діаспорою, мають не тільки дуже благородну хворобу – ностальгію, вони повсюдно несуть у собі й невеликовну україноцентричність. Хоч би що вони думали і робили, в тому завжди присутня Україна. Один із багатьох важливих фактів, у яких виявляється активна присутність української діаспори: Канада, США, Польща одними з перших у світі визнали нашу державну незалежність і то завдяки потужному українському лобі в цих країнах.

Дмитро Нитченко видається мені найкращим уособленням рис представника української політичної еміграції. Якби мені запропонували визначити одиницю патріотичного діяння, то я сказав би: один Нитченко.

Саме такі люди й творили Україну поза Україною. Вони ставали національними провідниками й гуртували довкола себе земляків, організували їх в культурні громади, освітні, професійні, творчі об'єднання. Вони самі подавали приклад жертвовності й подвижництва в ім'я української ідеї. Коли я взяв біографію цього надзвичайного чоловіка, що взяв собі псевдоніми Дмитра Нитченка й Дмитра Чуба, я зрозумів: саме так і й вирішують успіх будь-якої справи. І то велике щастя, якщо такі знаходяться.

Їх завжди й повсюди катастрофічно бракує, бо й народжується їх значно менше, ніж людей звичайних.

Мені здається, він умів усе: був педагогом і культурним діячем, письменником і журналістом, видавцем, меценатом і взагалі організатором українського життя на австралійському континенті. Усе це він – Д. Нитченко, який за своє життя встиг надзвичайно багато. Але не тільки тому, що Бог йому дарував довгий вік, а й тому, що він працював і працював. Важко навіть уявити, щоб людина стільки могла. Ось де справді можна захоплено сказати: саме життя було діянням! І принципово важливо, що це була праця глибоко осмислена, продиктована справді конструктивними настановами. Через українське слово він утверджував Україну поза Україною.

Коли Ліга меценатів засновувала свою премію для відзначення людей, які утверджують та обороняють українське слово, ми одностайно вирішили: хай носить вона це славне ім'я. Так з'явилася премія ім. Д. Нитченка, яку вже присуджено великій групі подвижників українського слова.

Саме світлоносне ім'я Д. Нитченка і весь його духовний образ не дозволять ніяких кон'юктурних підтасовок при визначенні лавреатів цієї премії – тільки ті, хто заслужив на неї своїм життєдіянням під знаком українського слова.

Він дожив до того дня, коли Україна стала незалежною. Він ще навіть прилетів сюди і вклонився рідній землі. Це було йому ніби своєрідною нагородою за всі труди і дні в чужому краю.

Коли нас раптом охопить зневіра чи розчарування, повторімо собі: „Дмитро Нитченко“ і, я певен: віра й сили знову повернуться до нас. Їх подарує нам ота добра енергія, яку він лишив для нас, українців. Адже такі життя не минають безслідно. Завдяки їм у народі примножується енергія добра і віри.

Семінарія св. Василя...

(Закінчення зі стор. 1)

тягом усіх років, коли УГКЦ майже повністю була зруйнована московськими окупантами в Україні і аж до 1990 року, Колегія св. Василя у Стемфорді була унікальним та одним із небагатьох українських закладів у світі, де українці здобували філософську освіту.

У 1960-их роках великий внесок у розбудову семінарії зробив правлячий тоді Єпископ Стемфордської єпархії Йосиф Шмондюк. У червні 1962 року він освятив наріжний камінь нового сучасного приміщення семінарії. Через рік семінаристи мали там уже помешкання, а вже 7 вересня 1964 року після завершення будівництва каплиці, відбулося урочисте входження у новозведену, за проектом архітектора Юліяна Ястремського будівлю, вартість якої обійшлася в 1.4 млн. дол.

„Мусимо мати священників-місіонерів, готових відбудувати нашу Церкву через проповідання Христового Євангелія на рідних землях. Це одна і найвища мета існування нашої Церкви як окремих тіл в діаспорі. Це закони, перестороги і заохоти Апостольської Столиці, щоб ми зберегли свій обряд і традиції. Це наша програма. Це наше завдання. Це наша місія“, – заповідав Владика Йосиф. Як визнання високих заслуг Єпископа Йосифа, у день відзначення 80-ліття семінарії, відбулося урочисте освячення меморіальної дошки з його іменем, яку встановлено поблизу входу до каплиці.

Пророчий заповіт Владика Йосифа про відбудову Церкви на рідних землях та збереження її у своїй традиції в діаспорі з великою самопосяганням втілював протягом 30 років свого правління Стемфордською єпархією і Владика Василь. „Для мене велика радість і торжество, що сьогодні спільно з Вами можемо відзначити 80-ліття семінарії св. Василя – особливо тому, що з тих 80 літ, 70 моїх, пов'язані з цією семінарією“, – сказав він у своєму вступному слові на бенкеті.

Владика Василь з дитячих літ навчався тут, спочатку у католицькій школі св. Василя, яка по суті була малою семінарією, а потім у Колегії. Як очільник Стемфордської єпархії у 1977-2006 роках Владика Василь відкрив двері семінарії для 74 студентів з України та інших країн у 1990-их роках і став великим меценатом для відновлення духовно-богословських навчальних закладів та розбудови церков в Україні.

Разом з іменем Владика в історію семінарії вписані імена ректорів о. Лева Мощара та о. Івана Сквилера, яким тепер, як і Владиці Василеві, майже 90 років, і які разом з ним були серед перших студентів Колегії св. Василя Великого. Ставши священниками, вони віддали їй багато років служіння як високоосвідчені викладачі англійської мови і літератури, літургії і як наставники. На жаль, за станом здоров'я оо. Лев та Іван не змогли взяти участі у святкуванні 80-ліття семінарії. З іменами о. Л. Мощара, о. І. Сквилера та з їхнім колегою о. Петром Скриньковським, який був ректором семінарії з часу її перехо-

Владика-емерит Василь Лостен. (Фото: Назар Дмитерко)

ду у новозбудований будинок і ще протягом багатьох років поспіль, пов'язана ціла епоха семінарії.

Про час навчання у 1960-их роках говорив у своїй головній промові на бенкеті колишній випускник семінарії, Єпископ Парми Іван Бура. Підкресливши, що Стемфордська семінарія виконала своє завдання перед Церквою у США і в Україні, Владика Іван закликав й надалі допомагати їй рости та процвітати для добра Церкви і народу.

Спогадами про навчання у семінарії у 1970-их роках поділився о. мітрат Іван Терлецький, який був ректором семінарії, головним економістом єпархії і багато років є директором бібліотеки і музею, у яких, до речі, зібрано величезні скарби науки і мистецтва. На початку 1990-их років за завданням Владика Василя о. І. Терлецький три роки працював над відновленням Львівської семінарії св. Духа у Рудно.

Глибоко проникливим був виступ студента семінарії 1980-их років, а нині генерального вікарія Ігоря Міджака, який поділився враженнями зі святкування 1000-ліття Хрещення України-Руси. Родом з Філадельфії, він теж з дитячих років виховувався у школі, а потім у семінарії св. Василя у Стемфорді.

Серед відомих нині випускни-

Євангеліє читає Владика Павло Хомницький.

ків семінарії св. Василя – о. д-р Іван Кашак, докторська праця якого „Виховання українського греко-католицького духовенства в Галичині (1882-1946)“ вийшла друком у Фордгам-університеті і стала добрим підручником для студентів. Його монографії „Митрополит Андрей Шептицький і заснування Української Католицької Церкви у США“ та „Кир Сотер Ортинський: Генеза Східно-Католицьких Церков у Америці“, як і інші його праці є надзвичайно цінними дослідженнями історії Церкви в діаспорі. У 1997-2001 роках о. І. Кашак був віце-ректором семінарії св. Василя.

А ще один випускник Колегії о. д-р Марко Морозович є нині деканом у Католицькому Університеті Америки.

Семінарія св. Василя, як кузня кадрів, дала путівку на важливі позиції у єпархії і о. мітратові Філіпові Виняреві, який був канцлером у 2008-2012 роках, о. мітратові Михайлові Дубовичеві – заступнику головного економіста єпархії у 2001-2012 роках.

Від ректорів новітнього часу поділився спогадами о. Едвард Янг. Саме на час його очільництва випала найбільша кількість студентів, які прибули з України. Він, італієць за походженням, оволодів українською мовою, бо семінарія – це школа і для тих, хто навчає. Разом

з о. І. Терлецьким він був викладачем та організатором навчального процесу.

До Америки зі своїм духовним батьком о. І. Терлецьким приїхали тоді чотири студенти-семінаристи, які невдовзі були рукоположені до священства, котрих так потребувала Стемфордська єпархія. Серед них і о. Іван Мазурик, який невдовзі став добрим наставником для багатьох студентів за час своєї праці префекта у 1995-1996 роках і проректора семінарії у 2002-2008 роках.

Свій духовний і професійний ріст пройшов тут як ректор, а нині Єпископ Пармської Єпархії Богдан Данило. Троє з колишніх його вихованців нині співслужать у єпархії, яку тепер очолює Владика Богдан. Це о. Владислав Шевчук, брат Патріярха Святослава, о. Андрій Кріль і о. Любомир Жибак. Останній разом з дружиною Наталією та двома синами прибув на святкування з центральної частини Америки. Від наймолодших священників-випускників семінарії про роки навчання говорив о. Андрій Кріль, який служить тепер у Масачусетсі.

Ці молоді священники належать до тих 15-ти, які приїхали на навчання уже в час незалежної України і рукоположені до служіння у цьому новітньому періоді. Серед них і нинішній ректор семінарії о. Богдан Тимчишин, який після її закінчення навчався у Римі і там захистив докторат з морального богослов'я. Три священники, які пройшли вишкіл у Стемфорді, є сьогодні на важливих посадах у Патріяршій Курії у Києві. Це капелян морських піхотинців, а нині заступник керівника Департаменту військового капелянства викладач, письменник о. Андрій Зелінський, економі о. Володимир Мальчин і о. Роман Олійник. У Стемфордській єпархії служать також оо. Богдан Гедзь, Василь Бегай і Тарас Чапарін.

Нині у Колегії-семінарії – сім юнаків, які навчаються у Sacred Heart University, де отримують основні кредити з філософії. Проте, семінарія була і залишається домівкою та школою літургійної та духовної формації для них та для всіх тих, хто шукає дороги до служіння Богу і Церкві.

Семінаристи Роман Кузьмяк та Василь Ворохоб були майстрами церемонії на святковому бенкеті. На завершення студенти показали фільм про життя, навчання і побут у семінарії, режисером якого став майбутній священник Назар Дмитерко.

Протягом останніх 30 років з великою посвятою служать у семінарії сестри Інституту Катехиток Серця Христового з Бразилії, які готують для семінаристів і гостей обіди, вечері і сніданки, виконують величезну працю, опікуючись побутовими умовами семінаристів та священників, які проживають тут.

На закінчення Єпископ Павло поблагословив семінарію на подальше служіння Богові та Церкві на багато майбутніх років, висловив вдячність попереднім єпископам Стемфордської єпархії за їхнє мудре та передбачливе правління, ректорам семінарії та професорам, поколінням семінаристів, які досягнули формаційну програму та щедрим жертводавцям, які допомогли семінарії св. Василя стати успішною.

Семінаристи на Молебні з нагоди 80-ліття семінарії.

Коляда: ритуал і традиція

Уже багато років поспіль українці Америки завдяки Мистецькій групі „Яра“ можуть відчуту урочисту атмосферу Різдва разом із „Колядниками із Криворівні“. У грудні цього року вони приїдуть із цілою низкою вистав-концертів у Нью-Йорку, Нью-Джерсі та Пенсильванії. Про це Ірина Волошина говорила з художнім керівником „Яри“ Вірляною Ткач.

– Хто такі „Колядники із Криворівні“?

– Колядники з Криворівні (а вони насправді є з Криворівні і з Верховини, сусіднього села) – це родина Зеленчуків – Іван і його син Микола, яких я вперше зустріла в 2002 році, коли вперше поїхала записувати коляду. Троїсті музики Микола Ілляк і Василь Тимчук з Верховини, а Остап Костюк з околиці, але ми знаємо його також з театру, він є режисером документального фільму про вівчарів на полонині „Жива ватра“. Це така цікава група людей, з якими ми співаємо власне традиційну коляду і представляємо її цього року вперше в Українському Освітньо-Культурному Центрі в Дженкінтаві, біля Філадельфії. Ми будемо також у Випані, Нью-Джерсі. Крім того, ми робимо з колядниками спеціальну постановку для театру ЛяМаМа – „Winter Songs On Mars“. Кожного разу, коли колядники приїдуть в театр Ля МаМа, нас завжди підтримують з нашими українськими проектами. Отож ми робимо зимову виставу для них. Це старовинний вертеп, який називають Галаганським вертепом. Він був записаний у 1770-их роках, а вперше виданий в 1860-их в „Київській старині“. І це є вертеп, будиночок якого зберігся в Театральному музеї в Києві. А текст я знайшла

в Нью-Йоркській бібліотеці, в „Київській старині“. Вперше я до нього звернулася у 1988 році. Я допомогла в Школі св. Юра, де моя мама викладала, ставити з дітьми сцени з нього. Лесь Курбас ставив це теж. І саме тому я дуже зацікавилася тим. Ми дуже мало знаємо про ту постановку, немає фотографій, тільки текст був, спогади є і програма. Вперше ми почали робити вже театралізовані вистави з колядою в 2004 році, під час Помаранчевої революції.

– У Нью-Йорку?

– Ні, в Києві, в Курбас-Центрі. І тоді ми задумали ту виставу привезти до Нью-Йорку, і ми привезли в 2005 році, але то була весна, і трохи не по сезону. То була з Сергієм Жаданом вистава. А тоді друга вистава, яку ми робили в 2006 році в Філадельфії, в Українській Лізі. Опісля ми ставили в Ля МаМи, а також ми в Торонто один раз робили. І кожний раз з різними людьми, запрошували з місцевих. Брала участь фіни, японці, гурт з Індонезії. Але центральною є українська тема. Ми мали можливість доторкнутися до традицій в українській культурі через коляду, в японській – вони мають свої зимові пісні. Традиція ніколи не буває застарілою. Вона з кожним поколінням

„Колядниками із Криворівні“ в Нью-Йорку. (Фото: Вальдемарт Ключко)

відшліфовується, актуалізується, інакше вона б вже була не потрібна: відмерла б, відпала...

– Але ви ще й завжди експериментуєте.

– Так, ми ніколи не робимо два рази те саме, бо все є цікаве! Одного року ми відкрили в Українському Музеї другий поверх з нашою виставкою-інсталяцією про коляду. То було в 2004 році. І власне Уатоку Уено зробив „Тече річка“, або „Still the River Flows“, таку велику інсталяцію. І після того ми почали робити вистави. І що також важливе – поділитися традиціями з нашими сусідами, що тут живуть. Це є найголовніша річ для мене. І через те вертеп є дуже добра структура для цього. Бо друга дія є про те, що ми є всі разом, коли кожен виходить на свої номери.

– Гуцулам подобається приїздити сюди?

– Та я думаю, інакше би не їхали. А останні кілька років чому їх не було – бо останні кілька років я робила величезні виставки в Україні, музейні виставки про Лесь Курбаса. А Курбас – його перша праця була в Гуцульському театрі, в сусідньому селі від Криворівні. Там Хоткевич зачав театр, і Курбас був адміністратором там. Це коли він був в університеті. Так що це був його перший крок в театрі. І це для мене дуже важливе. У 1918 році Курбас став працювати у „Молодому театрі“. І через це, кожного разу, коли я робила виставку „Курбас“ у Києві, а потім ми робили „Курбас“ у Харкові, а тоді „Курбас: нові світи“ в Мистецькому Арсеналі –

то кожного разу однією з головних подій було те, що приїздили колядники. Вони є і про початок, про традиції – початок роботи Курбаса, і взагалі його увявлення. Він будує свій модернізм на вертепі і на його новому розумінні, що таке традиція. Але ці вистави також є і ритуальним дійством.

– У фолклорі у ритуальному дійстві зазвичай присутній виконавець, але також обов'язковою є взаємодія із вищими силами. Де ви вбачаєте цю взаємодію тут?

– Гуцули зазвичай колядують в кожній хаті, і не лише для живих, але також в гуцульській коляді навіть є коляда для померлого, де вони згадують усіх людей, що пам'ятають, які вже відійшли від родини. І це є власне таке створення більшої громади між живими і мертвими, ну і ненародженими, як прекрасно сказав Тарас Шевченко. У Нью-Йорку вона витворює громаду з людей, які тут народжені, які приїхали кілька днів тому, які дуже довго тут живуть. Я думаю, що це дуже важлива функція – створення громади.

* * *

Як бачимо, коляда – це не лише чудова дійство для розваги на Різдвяні свята. Вона має надзвичайно важливу функцію – створити навколо себе громаду, дати змогу людям пережити щось разом, надихнутись цим сакральним дійством, а потім рознести ці вогники надхнення по своїх домівках. Цей ритуал, як говорить сама В. Ткач, і є головною функцією театру, фолклору, культури загалом.

Колядники в Українському музеї Нью-Йорку.

56-ий Баль Дебютанток ККУ СУМ

СУБОТУ, 22-ГО ЛЮТОГО 2020 Р.

HILTON WESTCHESTER HOTEL
699 WESTCHESTER AVENUE
RYE BROOK, NEW YORK

За дальшими інформаціями відвідайте веб-сторінку

www.cym.org/us/deb

Вечірній стрій обов'язковий

ПЕРЕЖИТЕ Й НЕ ЗАБУТЕ

Вивезли до Сибіру

Мирон Сидій

У лютому 1929 року було створено Організацію Українських Націоналістів, гаслом якої було „Бог і Україна”, а метою здобуття Української Самостійної Соборної Держави. Членом ОУН став мій батько Сидій Павло, 1906 року народження з села Травотолоки Тернопільської області. Батько був з родини Сидіїв, мав шість братів і дві сестри. Під час Першої світової війни село зазнало великої шкоди, бо проходив фронт і їх було переселено в село Зашків Львівської області. Коли повернувся, то господарка була фактично знищена. Люди хворіли на тиф, то повмирали дід Максим і баба Оришка. Жили ми у батьком збудованій хаті на краю села. В березні 1935 року народилася моя сестра Мироня, у вересні 1936-го – я.

Батько був коваль, і біля його майстерні часто збирались господарі і проводили бесіди. За членами ОУН польська влада вела нагляд, підсилала своїх шпигунів. У 1939 році, коли німці напали на Польщу з однієї сторони, а з іншої прийшли так звані „визволителі”, тато пішов у підпілля. 20 травня 1941 року ще було темненько, коли постукали в двері і сказали нам виходити. Мама взяла скільки могла речей з хати. Прибулі у довгих шинелях перевірили стайню, дах, підвал, шукали тата. Був в нас чорний пес Бурко, що дуже на них гавкав, то один

витагнув пістолета і забив його.

З нашого села на цей час тільки нашу родину забрали і загнали відразу в товарні вагони. Люди, хто мав печений хліб, сушили і привозили на станцію, але брати не дозволяли. Скільки ми їхали, я не пам'ятаю. Пригадую, як нас посадили на пароплав і ми пливли рікою Об. Привезли нас в тайгу, поселили в барак зі свіжої деревини, через діри віяв вітер. Сім'я від сім'ї відгороджувалася веретами, як в колгоспній стайні.

Ранком людей ставили в ряди і робили перекличку, ввечері після роботи також. Територія була огорожена колючим дротом і ходила сторожа з рушницями. В основному чоловіки різали дерева, а жінки обрубували гілля. Оскільки привезли нас влітку, то сіяти не було що, сплавляли ліс, поки було тепло. Прийшов листопад, на заході війна, всі ці люди стали нікому не потрібні. На півночі Тюменської області зима приходить швидко.

Одного разу ми прокинулися, ніхто нікого не кличе, тиша, пайок не дають. Через декілька днів люди взяли свої пожитки і пішли вздовж річки. Випрошували щось поїсти в людей і пожити в них. За весь час пам'ятаю чотири хати, в яких нас пускали. Зимою було важче, ми йшли по снігу і шукали, щоб нас хтось впустив.

Прийшла весна 1942 року. Ми збирали і варили лободу. Я ходив по

Павло Сидій з родиною (Фото: сімейний архів)

селі з торбинкою, щоб люди щось дали, але і в них, мабуть, не було статків: чистили варену картоплю і давали нам цю лущинку і шматок риби. Щіпка солі, яку ледве вдавалось дістати, вважалася розкішшю.

Зима 1942-1943 року була надзвичайно тяжка, бо згоріла хата в господині, в якій ми жили, тож пішли жити в землянку, бо ніхто не хотів нас брати. Була маленька кухонька, ми на ній грілися під периною, яку весь час носили з собою. Тяжко, одягу в нас для такого клімату не було. Люди з мішковини шили панчохи, обмотували ноги, чим було і вдягали цю панчошу, це й рятувало, бо сніг уже під ногами не танув. Якщо літом можна було знайти якусь траву чи риб'ячі кістки, то зимою приходилось випрошувати милостиню: картопельку, ложку юшки.

Мама занепадала силою. Було їй тоді 30 років. Коли прийшла весна, сніг розтав і мама ходила в картопляне поле, викопувала мерзлу картопельку. Ми її на вогні пекли і той вуглик їли. Одного дня вона не повернулася. Ми з сестрою вже

теж сил мало мали, були з опухлими ногами. Ходили її шукати і не знайшли. Тоді люди із села стали ланцюгом і пішли полем. Знайшли. Обличчя і очі ворони видзьобали, але вовки не роздерли. З останньої перини зняли пішву, завернули і повезли фірою на цвинтар, хоча хрестів там не було. Яма була досить мілка, та й глибшої в такій мерзлій землі не викопаш.

Тоді і ми з сестрою розгубилися. Стан мій був жалюгідний, або гірший, бо я був весь опухлий, особливо ноги. Припливли в Тобольськ, я подався на пошуки їжі на пристань, там де був базар. Таких як я хлопчаків було багато і деякі продавці давали бульбочку ще теплу, огірок, грибок, але цього було мало і ми підбігали і крали. Мене впіймала міліція, я ще російською мовою говорив погано.

У Тобольську був польський дитячий будинок, куди мене й оприділили. Польської мови я практично не розумів, було складно, але пізніше стало легше. Нам давали їжу, речі, одяг. Через деякий час і сестру привезли, бо вона мене шукала. На той час їй уже було вісім років. В дитячому будинку нам було дуже добре, ним опікувалася Америка. Ми вставали всі в один час, ішли на руханку, сніданок, як у війську. Там і були до

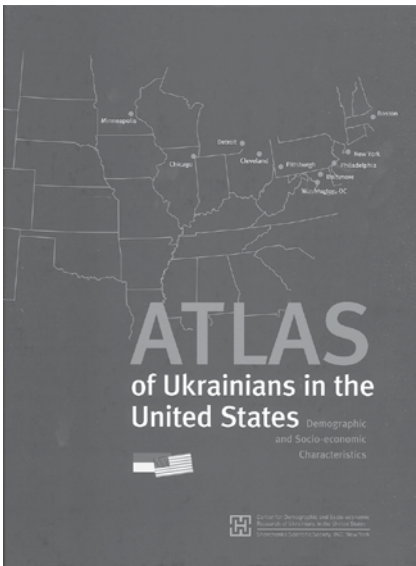
(Закінчення на стор. 17)

Шукаєте Різдвяний подарунок?

**Атлас українців у США:
демографічні та соціо-економічні
характеристики (2019, 264 ст.)**

Центр демографічних і соціо-економічних досліджень при Науковому Товаристві ім. Шевченка в Америці.

Вперше за багаторічну історію іміграції з України до США видано Атлас, в якому на 300 мапах підсумовано вичерпну інформацію сучасного демографічного та соціально-економічного стану про хвилі української іміграції до США. Доктор Олег Воловина разом із колегами з Центру та українськими фахівцями підготував унікальний документ про місце та стан українців в структурі американського суспільства.

Замовляйте Атлас:

- на Amazon: \$55.00 (включаючи пересилку)
- на сайті НТШ-А <http://shevchenko.org/books/> 55.00 (включаючи пересилку),
- безпосередньо в НТШ-А за адресою: Shevchenko Scientific Society, 63 4th Ave., New York, NY 10003; (212) 254-5130: \$45.00.

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

ХРИСТИНА БРОДИН

Ліцензований Продавець
Страховання Життя

CHRISTINE BRODYN

Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ОКСАНА СТАНЬКО

Ліцензований продавець
Страховання Життя

OKSANA STANKO

Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

DNIPRO LLC.

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

Спогади...

(Закінчення зі стор. 16)

червня 1945 року.

Коли німців вже не було в наших областях, то почали селяни писати листи в Сибір. Моя тітка Юля дізналася, що десь тут в Сибірі є родина Дашків із сусіднього від Травотолок села Розгадів, просила нас відшукати. Настя Дашко знайшла нас і якимось чином забрала з дитячого будинку.

У Сибіру я пішов в першу клясу. Ми з сестрою помагали переносити снопи. Восени чоловік Насті Дашко, який був фронтовиком, зміг виробити документи, щоб його родина повернулася з Сибіру в Україну. В лютому вони домовилися із військовими, що їхали в Тюмень, і нас забрали. Ще були сибірські морози. Нас з сестрою посадили в кузов. Коли приїхали в Тюмень на станцію, то я зліз з машини, а сестра ні. Кинулися до неї, а вона не рухалася, її почали натирати спиртом і такі відтерли.

Добралися до Золочева, приїхали в Розгадів. Зустрічати нас прийшло все село. Одні відходили, другі підходили. Люди плакали від радості, бо такого ще не було. На другий день приїхала фіра із Травотолок і забрала нас. Коли добиралися, люди нас чекали біля хати. Плакали від радості, що ми вернулися, але з великим смутком плакали, що з нами не повернулася мама.

Відвезли мене до наймолодшого стрийка Григорія в Дашаву. Там я пас корови, пішов вчитися, що було складно, бо мови я не знав, говорив змішано російською, польською і українською, легше було по мате-

матиці.

Після війни по селі постійно ходили облави, шукали повстанців. Вечорами було неспокойно, чути постріли в різних місцях села. Село Дашава досить велике і робота була бурити свердловини на газ. Робочі переважно приїжджали із східної України і навіть росіяни. В школі вчителі теж переважно не українські, але їх вже навчили, як вони мають себе тут поводити, бо знали, що люди приймають їх тут недоброчливо.

Деякі поля були біля лісу, з якого виходили партизани і ми їм віддавали харчі. До нашої хати досить часто заходили хлопці із лісу. Хоч мені було 10 років, але я розумів, хто є хто.

У школі почали нас приймати в піонери. Я і деякі хлопці не хотіли пов'язувати червоні галстуки, тоді вчителька взяла хлопця за вуха і почала бити головою об стінку. Я повів його в поліклініку зняти побої. За це мене вже вчителька не питала до кінця року, хоч я руку піднімав. У той час четверта кляса вважалася випускною і нам дали великі свідоцтва про закінчення початкової школи і вже можна було йти на роботу (це був 1949 рік). Прийшлося просити пробачення у вчительки, щоб дістати свідоцтво.

Ми жили в оселі Павла Білінського. В нашій домівці часто були гості із лісу, серед них був і партизан Бор, я ховав його зброю і діставав. Коли він був в нас, мені все здавалося, що це мій батько, а мені нічого не говорять і стрийко це приховує. Мене тільки попереджували, щоб я нікому нічого не говорив. Будинок наш був розташований так, що з нього було видно і

гостинець, і сільську раду, тож можна було це назвати, як наглядовий пункт.

Пригадую випадок, як Бор був у хаті і прийшов дільничний міліціонер Волков і запитав, чи є хтось із нашої сім'ї. Господиня відповіла, що ми приходимо тільки на ніч. Тоді він забажав потрапити в кімнату, в якій ми жили, на що господиня мудро відмовила, що не має ключа і туди пустити не зможе. Це дало змогу Бору втекти і більше він не приходив. Ціль приходу Волкова таки не відома, чи доніс хтось, чи сам запримітив. Але, певно, і сам Волков хотів жити і ні про що не доповідав.

Я був свідком всіх вивезень, що були в нашому краю, бо і в нашій родині в 1947 році прийшли виселяти батьків стрийни. Про це попередив син Дмитро, брат стрийни, що працював на газопроводі, який вели із Дашави на Київ. Він помітив під Підгірцями багато москалів та повідомив про це і батьки стрийни пішли ночувати в село до людей, які не були в підозрі. Вночі прийшли вивозити, але не було кого. Почали забирати худобу, зерно, картоплю, правда одну корову і коня залишили, бо числилися вони за стрийком і він відстояв своє.

Батьків стрийни мали вивезти за двох синів Степана і Гриця Гошків. Гриць був вбитий в УПА і похований в селі Монастирець. Степан ж пішов на захід і помер в Америці. Ще була і є дочка Оля, якій прийшлося ще в 1945 році сидіти під слідством в Стрийській тюрмі за зв'язки із партизанами, хоч вона була ще школяркою. Вона закінчила все таки школу, перебула лихі роки в горах в Турківському райо-

ну під чужим прізвиськом.

Одного разу всі зібралися разом в кухні в Білінських. Тоді знову завітав участковий Волков і побачив нас, тих, кого шукав, говорив зі стрийком. В хаті була ще Оля, але вона швидко втекла із вікна сусідньої кімнати. Волков помітив, що щось не так, вікно було відчинене, як він зайшов туди. Але стрийко з стрийною сказали, що йому привиділось. Все одно всіх дорослих забрали в сільську раду і там проводили допити.

Дід погодився піти в колгосп, але прийшов 1951 рік і знову розпочався вивіз. Старих забрали. На збірному пункті, що в Бориславі, формували вагони і коли прийшло до того, щоб сідати у вагон, запитали, хто є з них молодий, а дідові було 73 роки, бабці 67 років, а так як не було дочки, то їх посадили на машину і вже темно вечором привезли додому. Плач стрийни з сумноти перейшов в плач радості.

Таких родин було дуже багато, тільки не про всіх нам відомо. Вшановані мають бути тисячі незнаних нам, що їх кості порозкидані, або тайком загребані, а це були і провідники-націоналісти, їх сім'ї, діти. Ми часто забуваємо або і не знаємо про репресії в 1940-их роках, як радянська влада знущала над українським народом, як українці виносили тяжкості сибірські, як були кинуті напризволяще без жодних засобів для існування.

Не закінчилася війна для нас. Вона триває і сьогодні. Наш ворог лютий, підлий і підступний, ми не маємо права здаватися та опускати руки. Боротьба триває і буде тривати, поки мета ОУН не буде досягнута.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці

запрошує на презентацію роману Василя Махна

«Вічний календар»

(Львів: Видавництво Старого Лева, 2019. 624 стор.)

Роман Василя Махна «Вічний календар» — своєрідний український літопис, масштабна родинна сага, в якій поєднуються, переплітаються, співіснують і антагонізують історії кількох українських родин від XVII століття до наших днів. Гло — всесвітня історія, в якій ніколи не бракувало ні воєн, ні зрад, ні одвічної жаги до життя. Герої роману Василя Махна несуть у собі риси різних поколінь, національних характерів і ментальностей, протистоять часу й обставинам, витворюють і продовжують себе, повсякчасно утверджуючи одвічний постулат: історія насправді не вчить, вона тільки гартує.

Вступне слово - д-р Марії Ревакович

У суботу, 21 грудня 2019 року, о 5-ій годині по пол.

в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

UKRAINIAN FCU WE START & END WITH U

Offering a Full Line of
PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES!
ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

- Checking accounts / Чекові рахунки
- Savings accounts / Ощадні рахунки
- IRA & Share Certificates / Сертифікати
- Loans / Позики
- Mortgages / Кредити на Недрухомість
- VISA® Credit & Debit Cards / Платіжні Картки VISA®
- Online & Mobile Banking / Онлайн і мобільний банкінг

Nationwide Access

Members have access to **30,000 no-fee ATMs** and **5,000 Shared Branches** nationwide through CO-OP network

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION **УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА**

ROCHESTER, NY • AMHERST, NY • BOSTON, MA • BUFFALO, NY • CHARLOTTE, NC
FEDERAL WAY, WA • PARMA, OH • PORTLAND, OR • SACRAMENTO, CA • SYRACUSE, NY
VANCOUVER, WA • WEBSTER, NY • COMING SOON! RANCHO CORDOVA, CA

For a complete listing of hours and branch locations:

ukrainianfcu.org

FEDERALLY INSURED BY NCUA

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ПОШУКУЄ СВОЇХ ЧЛЕНІВ

Просимо тих членів або їхніх родичів потелефонувати до УНСоюзу, 973-292-9800

Name	Branch	State of last residence	Name	Branch	State of last residence	Name	Branch	State of last residence	Name	Branch	State of last residence
Ambrosino Anna	173	PA	Hayes Sonya	292	MI	Mccormick Helen	5	NY	Rzepecki Irene	432	ON
Andrew Anne	316	NY	Heckman Helen	39	NY	Mcguffey Anne	83	NJ	Saldan Stephan	131	IL
Ataman Bohdan G	292	MI	Helvak Kathryn A	230	OH	Meducha Irene N	153	PA	Sarvady Steffi	399	IL
Bacharowski Helen	291	CA	Hlesciak Paul L	254	NY	Melko Joseph	231	PA	Sawczuk Anna	367	NY
Bachinsky Olga	70	MA	Hnot George	5	NJ	Melnyk Mstella	206	RI	Sawka William	147	PA
Baczmaha Antin	83	PA	Hockenberry Olga	102	OH	Melnyk William	292	MI	Sawruk John	147	PA
Baczynsky John	13	NY	Horbachuk Anna	414	CT	Metrick John	63	PA	Schembell Halyna	271	NY
Balonis Kathryn	1	PA	Hryceliak Dora	221	IL	Milkovich Zorka	112	OH	Schreiber Olga	96	PA
Barefield Helen C	230	TX	Hurmak John	364	OH	Milosovich Mary	452	IN	Serbu Wasyl	131	IL
Bari Eleanor T	130	NY	Hyrn Dorothy	399	IL	Modrycky Myron	399	IL	Shabatura Donald	385	MN
Batuk Eleanor M	173	DE	Jakymchuk Michael	287	NJ	Montgomery Helen	175	MI	Sheremeta Walter	465	QC
Bereznycy Md Jurij	216	NJ	Jarema Eleanor	372	NJ	Morris Lillian	399	IL	Shields Elsie M	112	OH
Bilyk Mary	161	PA	Jaseniuk Walter J	345	MN	Muller Mary C	5	NY	Shum Alex	27	NJ
Binkowski Sr John C	67	CT	Java Helen	96	PA	Nastasiak Agnes	83	PA	Sinkosky Kathleen	240	OH
Bishop Michael	283	NY	Juraska Nettie S	379	IL	Nazarow Maria	76	NJ	Skubecz Anna	155	NJ
Bodnar Jr John	96	PA	Jurkewych William	292	MI	Nessin Olena	25	NY	Slaby Myrtle K	292	MI
Bohenko Peter	96	PA	Jurychuk Barbara	432	ON	Nimy Olga	484	NY	Slater John	155	NJ
Boroskie Katherine	130	NJ	Kalushka Eudokia	102	OH	O Neil Anne	292	MI	Slobodian Paul	125	IL
Boyko John	22	IL	Kaplun Anna	37	NJ	Olenskyj Andrej	130	NY	Sluko Ann T	409	PA
Boyko Michael	291	OH	Kiczorowsky Theodosia	15	NY	Olinik Mary T	367	NY	Slywczuk O	221	IL
Bryniowska Olha	414	CT	Kinal Mary	39	NY	Onufryk Katharine	316	NY	Slywka Teresa	292	MI
Bulakowski Paul	465	QC	Kinter Nancy	432	ON	Osadca Bohdanna Olga	116	NJ	Snajczuk Olga	127	NY
Byj Paul	466	ON	Kolodzinski Helen	8	NY	Osmok Nellie	401	ON	Snihurowych Dr Melety	498	AB
Carter Margarita	287	NJ	Koltowski Sophie	372	NJ	Ostapchuk Petro	360	FL	Stawasz Pauline	88	NY
Cepull Margaret H	120	PA	Konicki Estelle	125	IL	Padkowska Aleksandra	25	NJ	Stelmach Theodore	257	CA
Chaikovsky Catharina	131	CA	Kopach Mary	452	IN	Palochak Anna F	409	NJ	Stepash Rosa	155	NJ
Chalusiak Ewa	397	PA	Koveal Russel	173	PA	Pap Michael S	364	OH	Stevenson Olga S	83	PA
Cherwinsky Nestor	367	NY	Kowal Bohdan	399	IL	Parchuc Helen A	27	NJ	Stripay Mary	120	PA
Chomut Michael	269	NY	Kowalski Julian	269	NJ	Paruta Anna T	316	NY	Struk Maria	42	NJ
Choptianyj Anna	83	PA	Krafcisin Wasyl	22	IL	Patra Bohdan	292	MI	Stryzak Marija	142	NJ
Chudyj Angeline	88	NY	Krol Michael	238	MA	Patrylo Anne	5	NY	Swienc Olena	194	NY
Cmaylo Alexander K	121	NY	Kroll Walter	163	PA	Pawliuk Maria	39	FL	Swift Joan	316	NY
Corwonski Steve	116	NJ	Kruk Mirosława L	86	MI	Pawluk John	102	OH	Swirskyj Sofia	367	NY
Crockett Carolina	173	PA	Kryminec Andrij	292	MI	Pelechaty Olga	347	NY	Syroid Michael	96	PA
Cwyk Helen	173	PA	Krywa Katherine	245	NJ	Petruniak Maria	221	IL	Syrota Maria	88	GA
Cyktor Jr Louis	155	NJ	Kubarych Michael	316	NY	Phillips Lillian E	155	NJ	Szablowsky Anna	112	OH
Czerewajko Nicholas	114	IL	Kubin Theodora	125	IL	Pihuliak Theresa	240	OH	Szegryn Jakow	238	MA
Czubatiuk Anna	379	IL	Kuchta Paraska	234	NJ	Pilat Olga	234	FL	Szusniak Maria	39	NY
Dacyk Anna	83	NY	Kucyj Sophie	401	ON	Pober Michael	5	NY	Tarasczuk Dmytro	385	FL
Dambrosio Albert E	292	MI	Kulchycky Maria	434	BC	Poliszczuk Halyna	83	PA	Taylor Alice M	397	PA
Darytichen Ethel	155	NJ	Kulczycky Florian W	96	PA	Polotnianka Stefania	277	CT	Taylor Rose Marie	452	MO
Daszynek Maria K	221	IL	Kulkewycz Konstantyn	327	NY	Pope Olga	16	MO	Thompson Amalie	360	FL
De Palma Rose	53	PA	Kuncio Mykola	5	NY	Porytko Damian	325	NY	Tkaczuk Illa Roman	131	IL
Denega Natalia	379	IL	Kuriaczky Kateryna	83	PA	Powanda Peter	53	PA	Topper Walter	76	NJ
Denko Paul	174	OH	Kushnir Irene	153	PA	Priegel Emily	139	FL	Trent Mary	155	NJ
Diakiw Ewa	245	NJ	Laskowyj Mychajlo	245	FL	Pritsak Omeljan	238	MA	Tur Anna	247	DE
Diecuch Stephania K	39	NY	Lawrowycz Irene	414	MD	Prokopovitch Anna	409	PA	Turczyn Maria	486	CA
Domurad Anna	216	PA	Lebischak Myron	173	MD	Pruessner Jennie P	112	IN	Tymchyshyn Sophia	221	IL
Duda I	432	ON	Lema Petro	292	MI	Prypchan Roman B	399	IL	Uchacz M	432	ON
Duda Kataryna	102	OH	Lepkaluk Md Nikolaj J	88	IL	Pujo I	5	NJ	Venanzio Michael	161	PA
Duda Myroslav	423	IL	Lesiw Ewa	116	NJ	Pyrih Anna	253	MA	Wagner Mary	53	PA
Dudycz Mike	364	OH	Leskiw Maria	379	IL	Pyrih Wasyl	253	MA	Waitkoff Helen	125	IL
Dutschak Matrona	114	IL	Lishchynskyj Wolodymyr	401	ON	Ratycz Lubomyr	353	NJ	Wankewycz Dmytro	240	OH
Dziama Mykola	304	NY	Lozynskyj Oleksa	83	PA	Rebec Stephen	368	FL	Wankewycz Kataryna	379	IL
Elliott Ann	397	PA	Luchanko Jaroslaw	153	PA	Retzer Anna	63	PA	Waskul Nicholas	292	MI
Ellison Teresa	171	TX	Luciw Wasyl	83	PA	Roberts Joanne V	231	PA	Wasylenko Anna	240	OH
Federenko Lovey	175	MI	Lucyk Aleksandra J	15	MD	Robertson Nina A	452	IN	Wayne Stephanie Katherine	22	FL
Fedeshen Anne	230	OH	Lukehart Elberta	63	PA	Rogal Maria	131	IL	Wlasik Stanley	292	MI
Fedij Alexander	423	IL	Luniw Stepan	360	NY	Rohowsky Walter	184	NJ	Wolowych Anna	102	OH
Ferenc John	121	NY	Lyczkowskyj Yuriy	381	FL	Rojenko Victor	461	ON	Wowk M	88	NY
Gaidos Mary	96	PA	Mach Nancy	53	PA	Romanczuk Nadia	292	MI	Wowk Michael	401	ON
Gimbarzevsky P	445	BC	Makar Catherine	96	PA	Roy Helen	174	MI	Wrask Anna	96	PA
Gora Andrew	316	NY	Makarenko Anna	42	NJ	Rozok Stefan	153	PA	Wrobel Mildred	174	OH
Gula Frank	230	OH	Maksymczuk Stefan	155	NJ	Rudyj Eugenia	379	IN	Zajac Md Isaslawa	88	AZ
Halata Helene	155	NJ	Maksymiuk Simon	5	NY	Rusek Eleanor O	155	NJ	Zapoticzny Andrew	175	MI
Halibey Roman	25	NJ	Maluk Anna	397	PA	Rusyn Jurko	401	ON	Zaryk Andrew	55	MD
Halysyn Mary	27	VA	Malysiak Mary	452	IN	Ruszczyczka Iryna	356	NE	Zownirowycz Olha	316	NY

KULINSKI MEMORIALS

809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

TEL. 908-722-3130

FAX 908-253-0027

TOLL FREE 800-458-5467

kulinskimemorials@msn.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 колорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від С. Бавнд-Бруку, Н, Дж.

VARSHAVSKY MONUMENTS

862-812-7086

E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ

Великий вибір граніту

Індивідуальний дизайн

Гравірування на граніті

Керамічні фотографії на пам'ятники

Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

Гельсінкі після бомбардування. (Фото: архів Радіо Свобода)

Українці гинули...

(Закінчення зі стор. 6)

Радянські вояки були шоковані рівнем добробуту у будинках фінів й вдавалися до мародерства. Але фіни приготували для них пастки: лежали в селах та на дорогах немов покинуті в поспіху, а насправді заміновані велосипеди, валізи, патефони, годинники, гаманці, портсигари, радіоприймачі. Варто було відсунути предмет з місця, як лунав вибух.

Важкою перепоною стала лінія Маннергайма – оборонні укріплення на Карельському перешийку, що мали захистити південну Фінляндію від радянського вторгнення.

UKRAINIAN SISTERS
THE BEST CARE FOR YOU OR FAMILY MEMBER

24 hours and 7 days per week services

- Compassion
- Kindness
- Responsibility

Ukrainian - American homecare agency
631-764-5388
631-727-2880
Ukrsistersag@gmail.com

Прорвати їх радянські війська змогли лише у середині лютого 1940 року.

Скандинавські країни таємно чи відкрито допомагали Фінляндії грошима та зброєю, скандинавські добровольці першими добиралися до фронту. За словами Міністра закордонних справ Фінляндії Ваїно Таннера, зі Швеції надійшло 107 гармат, 90 тис. гвинтівок та 42 млн. набоїв. Стокгольм також надав кредит, аби Фінляндія могла придбати 85 протитанкових гармат шведського виробництва. Шведські медики їхали працювати до фінських лікарень, селяни везли продовольство, банки видавали кредити.

Деякі українці добровільно прибули в Фінляндію, аби допомогти відстояти незалежність цієї країни від більшовицької навали. Серед них був письменник Юрій Горліс-Горський, який там формував військові загони із полонених українців-червоноармійців, що мали захищати фінів. Загалом понад 11 тис. добровольців з інших країн прибули до Фінляндії під час війни. Загинули 43 добровольці з Швеції.

12 березня 1940 року Фінляндія мусила погодитися на мирний договір, але зберегла свою незалежність, довела світові та східному сусідові, що не збирається віддати і квадратного метра території без опору.

Москва все ж сподівалася полонити Фінляндію. У 1940 року вона створила Карело-Фінську радянську соціалістичну республіку в складі СРСР, бо мала сподівання з часом до неї приєднати всі фінські терени. Та цього не вдалося зробити. У 1956 році радянське керівництво республіку зліквідувало.

Використані дослідження проректора Острозької академії Петра Кралюка, історика Бориса Соколова, Георгія Ермана (BBC).

В 13-ту СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св.п. Ірени з Думановських ФЕРЕНЦЕВИЧ

будуть відправлені

**Заупокійні св. Літургії
в четвер, 19 грудня ц.р.**

в Українській католицькій церкві Вознесіння Христового
в Чорткові та

о год. 7-ій ранку

в церкві св. Миколая в Пасейку, Н.Дж.

Вічна їй пам'ять!

У глибокому смутку
повідомляємо, що

св. п.

Стефан Юрчак

син св. п. Петра і Пауліни Юрчаків
відійшов у вічність у Філядельфії в неділю,
29 вересня 2019 року, проживши 85 років.

Стефан народився у Брожневі, Івано-Франківська область, в Україні, 10 січня 1934 року. До США прибув, маючи 17 років. Оженився з Валентиною Куліш, яка трагічно загинула в автомобільній катастрофі у 1999 році.

Стефан багато часу посвятив праці в СУМ-і у Філядельфії. Працював менеджером в Progress Lighting. Згодом працював для Українського Клубу при Браун вулиці у Філядельфії.

У смутку залишилися:

- син - Ярослав, Нью-Джерзі
- донька - Галя Юрчак-Лодинська з Адріаном, Конектикат
- внуки - Александра Лодинська, Асторія, Н. Й.
- Андрей і Адіан Лодинські, Конектикат
- брат - Михайло, у Філядельфії, з синами Тарасом і Доряном з родиною
- молодша сестра - Катерина Юрчак з родиною в Україні

Відвідини відбулися 1 жовтня в Celentano Funeral Home. Заупокійна Свята Літургія і Панахида були відправлені 2 жовтня в Українській католицькій церкві св. Михаїла в Нью-Гейвені, Конн.

Похоронні відправи відбулися 3 жовтня в Українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії, а відтак на цвинтарі св. Марії у Факс-Чейсі, Па.

Вічная пам'ять!

LYTWIN & LYTWIN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available
anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами
на цвинтарі в С. Бавнд Бруку
і перенесенням тлінних останків
з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083

908-964-4222 • 973-375-5555

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами
в **BRONX, BROOKLYN,
NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.

129 EAST 7th STREET

NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Oblast Memorials

PO Box 746, Chester, NY 10918

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

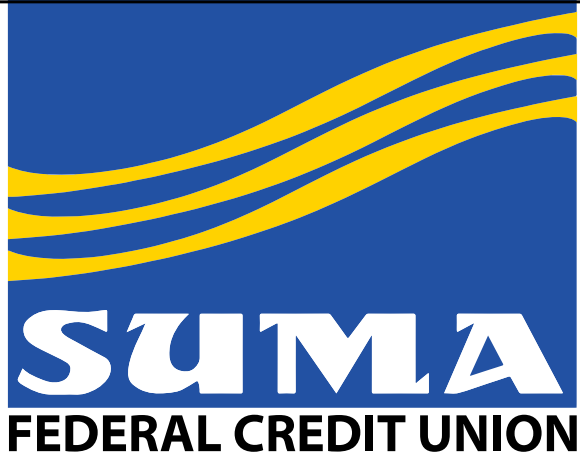
ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA

З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПAM'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Шановні читачі! Жалібні повідомлення з приводу відходу своїх близьких і друзів просимо висилати на електронну адресу відділу оголошень „Свободи“: advertising@ukrweekly.com

Ваше омріяне житло може стати реальністю

з низьковідсотковою іпотекою від Кредитівки СУМА

Низькі оплати за аплікації

5/5 зі змінною ставкою

3.00%
APR*

30 річний незмінний відсоток

3.75%
APR*

Кредитівка СУМА є банківська установа, яка надає повний спектр фінансових послуг та обслугує наших членів вже понад 50 років

* The annual percentage rate (APR) is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APRs are as low as the rates advertised above. The APR shown here is based on the interest rates and points only and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay. Rates are for qualified borrowers who meet certain criteria. Rates and terms are subject to change without notice. 10% down for first time home-buyer, otherwise 20% down. Membership requirements apply. Other rates and terms are available. Contact the credit union for full loan details.

SUMAFUCU NMLS# 527694

Наші філії зручно розташовані для ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org